

గోదావరి మండల సభ

అమలాపురపు సమావేశము.

చిత్తు తిక్కనము.

ఏప్రిల్ 6, 7, 8 తేదీలందు, అమలాపురమునందు
గోదావరి మండల సభ సమావేశము జరిగి యాధిపత్యము
క్రింద సమావేశము కానున్న గోదావరి మండల సభయందు
ఉపసాదపములు చిత్తు తిక్కనములు క్రింద ముద్రితములు:—

I

యిద్దము.

దుర్బలరాజ్యముల సంరక్షించు సత్సంకల్పము నాంధ్ర
య ప్రభుత్వమువారు, వారి మిత్రులను తోరబడిన భారత
సంగ్రామమున బాగాదు పట్టుపడుటకు సంకోచించుచు,
మిత్రులందరికి పూర్వదస్యమును క్రిష్ణముగా గల్గి లోకమున
ప్రకాశింపజేయుటకై

కనకం ప్రభుత్వమును పరివారమునకును గలిగిన అత
ర్హిత ముణమునకును సభవారు దుఃఖించుచున్నారు.

II

డివిజను యేర్పాటులు.

రాజ్యచంద్రపురం తాలూకా యొక్క రెవిన్యూ, అచట
గల వ్యవహార బాహ్యమున, తాలూకా యొక్క సామ
ఖ్యమున ఆలోచించి, రాజ్యచంద్రపురం తాలూకానుండి యిం
కొక స్వతంత్ర డివిజనును ఏర్పరచి దానికి ప్రత్యేకపు డివిజన్
ఆఫీసును నియమించుట అవసరము. రాజ్యం తాలూకాలోని
రాజ్యం కొత్తపేటలను స్వతంత్ర డివిజన్ కి తహసిల్దార్
డివిజనుగా భాగించి ఆ తాలూకా ప్రజలకు కలుగుచున్న
ప్రస్తుతపు ఇబ్బందులను తొలగించుట ఆవశ్యకము. అచట
పురం రాజ్యం తాలూకాలకు ప్రత్యేకపు డివిజన్ ఆఫీ
సును, ఒక సబ్ కలెక్టరును అమలాపురమునం దుంచవలెను. రాజ
మండ్రి పెద్దాపురం తాలూకాలను ఒక ప్రత్యేకపు డివిజన్
ఆఫీసు క్రింద నుంచవలెను.

III

ఇర్రెగేషన్.

(1) భూములకు పూర్వపు బోరులను తప్పించి రైతు
యిష్టమునకు వ్యతిరేకముగా క్రొత్తపూర్వపురం చేర్చినప్పు
డు వానికి కావలసిన క్రొత్తబోరు కిక్కురు. గవర్నరు మెంటు
వారే భరించవలసియుండును. తదితర సమయములలో రైతునకు
సామ్య వసూలు చేయవలయును. (2) పరిశీలనలలో
తూర్పు రెవెన్యూ చేసిగాని, అధిక కాలములు తెలిచిగాని,
హెచ్చునీటిని సప్లయ చేయవలయును. పెద్దకాలముల
తూర్పు హెచ్చునీటి వారము గలిగియుండునట్లు చేయవలసి
యుండును. (3) బోరునైరు, బొలమునైరు, అను విభజనలు లేకుం
డ మిక్కిలైన నీటిపన్ను వసూలుచేయుట న్యాయముగ లేదు.
(4) పట్టణ క్రింద రహదారి భూములను మెరక క్రింద మార్పు
కొనుటకు కాలనియముతో పనిలేకుండ రయితులకు స్వాతంత్ర్యం
ప్రతిబంధకము. (5) పరిశీలన సమయమున కొన్నింటికి
లంకనకగాయ భూములపై నీటితిరుగు వసూలు చేయుట
యక్రమము. దానిని మానిపించవలెను. నీటిపారుదలతో నిమి
త్తములేకుండు పోరవలన కెక్కులను బ్రతికించుకొనవలసినప్పు
డెట్లు కాల నియమములేకుండ నీటి దరఖాస్తులు అంగీకరింప
వలయును. అట్టి దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడినను తే
కున్నను దరఖాస్తు లేకున్నను, కుండపోతకు ఏ సన్ద్యమున కై
నను నీటిపన్ను విధింపరాదు. (6) నీరు యెక్కుని
పేరువుచేత మెరక చేసికొన్న భూములలో అగట్టి
మొక్కలు వస్తే రాలు చేసికొన్నందుకు ఫనలి బాన్సి కట్ట
బాదు. (7) కొబ్బరి, పోక, మామిడితోటలకువలెనై, అగట్టి, పసుపు, పెండ్లము, కస్తూరి తోటలకును, వైరుల
కును, ప్రభువంశం, రెండవంట్ కాలములను విడిదీసి
యే కాలములో నీరు ఉపయోగపరచుకొంటే ఆ కాలమునకు
మాత్రమే తీర్మానితమును చేయునట్లేర్పరచ వలయును
(8) తీర్మానితమునకు భూములలో అగట్టికట్టడ మయము
గానికట్టడ స్వల్పమైతే మెరక భూములకు, క్రొత్తపూర్వపు
విభాగాలలోనున్న భూములకు ప్రభువంశం నీటిదరఖాస్తులు
చేయించవలయును. (9) పావురంకోటలోని గవర్నరు
మెంటు భూములలో మట్టకానునూరు నుండి అడ్డముగా
పెద్దకానునూరు నీరుకు నీరుయొక్కటకు దూరమునుండి
నీరుకొనెక్కువ చేయవలెను ముఖ్యంగా పట్టణపాగుబడి అగుటకు
యేర్పాటుచేయవలెనై ముఖ్యంగా కాలములకు అడ్డముగా తొట్టె
లుచేసి నీరుతెచ్చుకొని సులభముగా సాగుబడిచేసికొనుటకు
రయితులకును సులభముగా కలిగించుచుండవలెను. (10)
మొత్తం అంబేడురుల భూమిలకు సరిగా నిరంధక రయితులు
చేయవలెను కట్టములు దొరతనము వారికి, తల్లి అధి
కారములకు పూర్వముగా తెలిసియున్నందున, అసం
బంధమైన అంబేడురులను సమక్షమున పరిశీలించి నివారించు
టకు ప్రతిష్టా తాలూకాకును ఒక్కయిర్రెగేషన్ బోర్డును
నియమింప వలయును, నీటిసంబంధమైన యావత్తు తగయ

దాలును, ఒక అనుబంధముగా తాలూకా తహసిల్దార్, దారు,
ఇంజనీరింగు సబ్ డివిజన్ ఆఫీసర్ కమిటీగా యేర్పడి, జాయం
టు పరిశీలనలను పరిష్కరించు చుండవలెను. (11) పంట
కాలువలయొక్క క్రొత్తపూర్వపు యింకనలెగత శ్రద్ధతో
ఆరంభింపలేదు గనుక దానిని క్రిష్ణముగా నారంభించుటకు
ఉత్తములు బాధించేయించ వలయును. (12) డెల్టానూపరిం
మెంట్లకు ప్రత్యేకముగా సర్వేలో లాస్సులను భాంక్షను
చేయవలయును. (13) డెల్టా లాస్సులను తంపించేనీటి
రిపోర్టులను సబు ఓనరుసీరులు నడుచు నడుచు మాత్రముగా
వెల్లి తనిఖీచేయుచు వాని నిజానిజములను కనుకొను చుండ
వలెను. (14) గోదావరి తూర్పు డెల్టా విస్తీర్ణము నాలోచించి
యింకొక సబు డివిజన్ ఆఫీసును నియమింపవలెను. (15)
అమలాపురం సబు డివిజన్ గవర్నరులతో కలిసిచేయుట వలన
ప్రజలకు యిబ్బంది హెచ్చయినందున అట్టి సమ్మేళనము
చూర్చి యథాస్థితియందుంచవలెను.

IV

పైన్యము

హిందూ దేశీయులను పైన్యములో నిరాటంకముగ జే
ర్చుకొనుటకు దొరతనమువారు భాసము చేసినందుకు వారు
చాల కృతజ్ఞులై యున్నారు. వీరి నిమిత్తము మిలిటరీ, నౌకా
పాతకాలము మొదలైన వానిని యీ దేశమున స్థాపించి, ఆ
వృత్తులు నెరవేర్చుకొనుటకు అవకాశము నియ్యవలయును.

V

ఆయుధ భాసము

1878 సం॥ రపు ఆయుధ భాసము, దానినిబట్టి చేసిన
నిబంధనలు వ్యవహారమునందు బాధాకరముగా నుండుటయును
అది యీ దేశపు ప్రజలపై నిందాస్పద హేతువుగా నుండుట
వలనను, ఆయుధములుంచుకొనుటలోను, ఉపయోగించుట
లోను, అవస్థను తోచిన మార్పులను జేసి, అట్టి నిబంధనలను
యీ దేశమున కాపురమున్న అందరికి వర్తింపజేయుటయే కాక
తై నెమ్మలను యెక్కువ ధారాళముగా జారీచేసి వానిని దుర్వి
నియోగముచేసినట్లు రుజువుపడినప్పుడు తప్ప రాజధానియందు
దంతట అది అచటలో నుండునట్లు ఆజ్ఞాపింపవలయును.

VI

ఆంధ్రోద్ద్యమము.

ఆంధ్రుల పురోవృద్ధికి ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర మేర్పరు
చుట ఆవశ్యకమనియు, ఆంధ్రదేశోపయోగముకొరకు రాజ
మహేంద్రవరమున ప్రత్యేక సర్వకళాశాలను స్థాపించుటకు
దొరతనమువారు యిష్టపడినందును ప్రయత్నములు చేయవల
యుననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

VII

రివిన్యూ బోర్డు.

రివిన్యూబోర్డు ఎత్తిచేసి ఆబోర్డు మెంబర్లు ఇప్పుడు
మాచుచున్న డిపార్టుమెంటు పనులను గవర్నరు మెంటులో
స్వేచ్ఛరింప సంఖ్యను హెచ్చుచేసి, వారిచేత చేయింపవలెను.

VIII

భాసన సభ.

భాసనసభ కొక్క మెంబరును ప్రత్యేకము కొరకొ
నుటకు ప్రతి జిల్లాకును అధికారము నియమింపిన దనియు గవ
ర్నరు గారి ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీలోని యిండియన్
మెంబర్ల సంఖ్యను పెంచుచు వారు భాసన సభలోని అనుబంధము
లైన మెంబర్లచేత ఎన్నుకొనబడినవారుగా నుండవలెననియు
సభవారు కోరుచున్నారు.

IX

విద్యా విషయములు.

(1) అమలాపురములో బోర్డు హైస్కూలులను కాఖ
లుగా అనువైనట్లు మూడు ప్రయత్ని పాఠశాలలను
స్థాపింపవలెను. (2) 1000 మంది జన సంఖ్యకు తక్కువలే
కుండ నున్న ప్రతి గ్రామమునందును ఒక ఎలిమెంటరీ పాఠ
శాలయు పాటుపడి జీవించువారి విలువబట్టి రాత్రిపాఠశా
లయు స్థాపింపవలెను. (3) పల్లెటూరి వైయరీపాఠశాలలో
యింగ్లీషు సేర్వేదకుండుట చేత అక్కడనుండి ఉన్నతపాఠ
శాలయందు ప్రవేశింపగలిగినవిద్యార్థులు నాల్గవ తరగతియందు
దుష్టివై మరల క్రింది తరగతిల నుండి చదువ
వలసి వచ్చుటచేత పల్లెటూర్ల పాఠశాలలలో కూడ ఇంగ్లీషు
సేర్వేదమును. వైయరీ పాఠశాలలో సేర్వేదము తెక్కలు,
నిత్యవ్యవహారమునకు పనికి వచ్చునట్లు గణితప్రక్రమును, మనదేశీ
చరిత్రమును, ఆంధ్రదేశచరిత్రమును, మండలచరిత్రమును
విద్యార్థులు ఆనుభూతిగా తెలిసికొనుటకు చరిత్రప్రక్రమును
ఏవిధముగా మార్చి ప్రకటించినయెడల సమయోగకరమో ఆ
విషయమును, గొలుసుకట్టు దస్తూరీలు చదువుట, ఉత్తర

ములు, అరీలు, సుప్తగాను, సందర్శకునిగాను వ్రాయుట
సేర్వేదమును విచారించుటకు, విద్యాధికారులను, బో
ర్డు మెంబర్లను జేరిన కమిటీ నొకదాని నేర్పాటు చేయవలెను.
(5) వైయరీపాఠశాలలో ఉచితముగాను, నిర్బంధముగాను,
విద్యగరువు నేర్పాటులు కావలెను. (6) పల్లెటూరి లైబ్రరీలకు
భనసాహాయ్యము లోకలు బోర్డువారు చేయవచ్చునని ఆర్డరులో
ఏర్పడియున్నందున జిల్లాలోని యూనియను మకాములలో
వైనను ప్రజలు స్వేచ్ఛగా చదువుటకు గ్రామ లైబ్రరీలను
బోర్డువారు స్థాపించి అచట సాహిత్యము, ఆంగ్లము, గృహ
నిర్మాణకళలు, సేవ్యము, వర్తకము, సహకార పరమితి,
మొదలగు విషయములను గూర్చిన గ్రంథములను కొని ఆం
దుంచుటకు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (7) పాఠ
శాలలో జనువుచుండే యిప్పటివలెనే దేశోగ్యము, శరీర
బలము, క్రమముగా జీవించు చున్నట్లును ఆటలకు వ్యాయా
మములకు ఎక్కువ సదుపాయములను కల్పించుటకు, శ్రద్ధ
వహించుట ముఖ్యమై యున్నందున, పరిశీలనలలో భాగ
సాచుగులను ఎక్కువ ప్రస్థముతో కొనకకన తీసుకొ
నేర్పరగిన వ్యాయామములను క్రీడలను నేర్పించి తరచుగా
బహుమానములు యిచ్చుటచే వానిని ప్రోత్సహింపవలెను
ముఖ్యము. (8) పెకండరీ స్కూలు పల్లెటూరి పరిశీలకు నిర్ణయింప
బడిన పరీక్షపత్రము నిర్ణయము కాలేజీ స్కూలులు మొదలు
క్రింద తరగతులు వరకు విస్తారము కఠినముగా నుండుటవలన
సంభవించుచున్న ఆంగ్లహిత మొదలగు కష్టములు మన
విద్యార్థులకు తొలగించి అట్టి పరీక్షను విషయములను
బాలురకు తగ్గించి సులువు చేయుట విధానము
(9) అన్యదేశభాషయైన యింగ్లీషు భాషకు విస్తార ప్రాము
ఖ్యత నిచ్చి దేశభాషలను నిరాకరించి బి. ఏ. పరీక్షలో తప్ప
యితర పరీక్షలలో ఎక్కువ కఠినవిధానములను ఏర్పరచుట
వలన విద్యార్థులు తమ కాలమును, శ్రద్ధను వినియోగించిన
నూతనపరీక్షలలో ఎక్కువ మంది లెప్పిపోవుటకు కారణ
మగుచున్నది. (10) సామగ్లకోటలో ఆదర్శమైన వ్యవ
సాయ పాఠశాలను పెట్టించి శాస్త్రీయ విధానములను జిల్లా
ప్రజలకు నేర్పవలెను.

X

లోకల్ ఫండు.

(1) గోదావరి జిల్లాబోర్డును ఎత్తిచేసి, ఆ నిబ్బంది
జీతములను దొరతనమువారి జనరల్ రివిన్యూలో నుంచి భరింప
వలెను. బోర్డు వ్యవహారమును జిల్లాకలెక్టరు గారు మునిసిపా
లిటీలపై నైనుండి పరిశీలించుచుండవలెను. అంతవరకు అనుబంధము
యడగు ప్రెసిడెంటును డిప్రెట్టబోర్డు మెంబర్లలో నుండి
యెన్నుకొనుటకు అధికారము నియమింపవలయును.
(2) రాజమండ్రి, పెద్దాపురం, కాకినాడ, బోర్డుల ప్రెసిడెంటును,
వైస్ ప్రెసిడెంటును, ఎన్నుకొనుటకు అధికారము నియమింపవలెను.
(3) తాలూకా తహసిల్దార్లు, డిప్రెట్టబోర్డు తహసిల్దార్
దారులు యితర రాజకీయ ఉద్యోగములు డిప్రెట్టబోర్డు మెం
బర్లు భారీలకు తాలూకాబోర్డునుండి కలెక్టరువారి నెలపు
లేకుండ ఎలక్షనుకు నిలువరాదు. డిప్రెట్టబోర్డు మెంబరుగా
అనుబంధములను దొరతనమువారు నియమింపగూడదు. ప్రతి
యూనియను మెంబరును, తనలోనుండి ఒక మెంబరుకు
తాలూకా బోర్డున కెన్నుకొనుటకు అధికారముండవలెను.
గ్రామాధికారులు తాలూకా బోర్డులకు మెంబర్లుగా దరఖాస్తు
పెట్టరాదు. (4) డిప్రెట్టబోర్డు తాలూకా బోర్డులలో అనుబంధము
యలగు మెంబర్ల సంఖ్య క్షీణకుటకు తక్కువగాకుండ నుండ
వలెను. డిప్రెట్టబోర్డులలో దొరతనమువారిచే నియమింపబడిన
ఉద్యోగములు మాత్రమే మెంబర్లుగా నుండవలయును. 5 వ్యవ
హారపు కట్టుదిట్టమునకై తాలూకా బోర్డు ప్రత్యేకాధికారము
క్రింద యింజనీరును ఉంచవలెను. (6) జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు
లలో భాసన సభలందు వలె మెంబర్లు ప్రత్యేకములముగా
సమాచారములను తెలిసికొను నాచారము తిరిగి పునర్నివేశి
నిర్విఘ్నముగా సాగించుచుండవలెను. (7) యూనియను
పంచాయితీలలోగూడ ఎలక్షను అధికారము కలుగజేయును.
పెంటనే అమలాపురం మొదలగు పెద్ద యూనియనులలో
వైర్లక్లను ఎన్నుకొనుటకు అధికారము నియమింపవలెను. (8)
లోకల్ ఫండు రెవ్యూహాఫులు జన సామాన్యమునకు ఉపయో
గము లేక పోవుటవలన గవర్నరు మెంటువారు వానిని ఒప్పగిం
చుకొని భరింపవలయును. (9) కానిటరీ ప్రెసిడెంటు ఉద్యో
గములకు జిల్లాకు కలుగవలసిన లాభము సమకూడనందున
ఆ యుద్యోగము నెత్తిచేసి ప్రతి తాలూకాకు, కానిటరీ యింజ
నీరింగు పరీక్షలో నెగ్గిన శ్యానిటరీ యిన్స్పెక్టరులను నియ
మించినయెడల అధికలాభము కలుగుననియు, జిల్లాలోని గ్రామ
రస్తాలు, వైద్యసహాయము, అభివృద్ధియగుటకు, యిర్రెగేషను
పనుల వలన వచ్చే డి డాయము లో నుండి
సాటుకు లక్షరూపాయలకు తగ్గని మొత్తమును గోదా
వరి జిల్లాలోని లోకలుబోర్డులకు దొరతనమువారు ఇచ్చుచుం
డవలెను. ఆయాగ్రామములకు వచ్చే డు లోకల్ రెవ్యూ
సాధ్యమైనంతవరకు ఆయాగ్రామముల రస్తాలు మొదలైన సాం
ఘికములక్రింద వ్యయపెట్టి జిల్లాబోర్డువారు తాలూకాబోర్డు
ఇచ్చే ధనమును నిర్ధారణము తెలియుటకు వారికి అనుబం
ధకొకసారి ఆగ్రిమెంటు జరుగుచుండవలెను.

XI

వలసపోవుట.

ఇండియా రత్నకాశనముబట్టి వచ్చిన యవసరములముల ముగానైనను ఈదేశప్రజలు దేశాంతరములకు, వలసపోగూడదని, దొరతనమువారు చేసిన యుత్తరువులకు సభవారు కృతజ్ఞులు.

XII

దర్బారులు

జిల్లాకలెక్టరులు ఇప్పుడు ప్రతిదినము చూడవచ్చిన వారి కవకాశమిచ్చి మాట్లాడుటవలన చాలవరకు లాభకరముగ నున్నది. తాలూకాబోర్డు యెల్లప్పుడు వోట్లకు కాండెట్టు కాననసభ యెల్లప్పుడు నవట్టికలలో భూస్వాములు మొదలగు సంఖ్యలోనుండి తాలూకా యొక్కటికి 50 మందికి తక్కువ కాకుండ పిలిపించి, కలెక్టరులు తాలూకా దర్బారులుచేసి వారివలన వ్యవహారవిషయములను స్వయముగా తెలిసికొనుచుండిన యెడల లోపములు వెల్లడియై పరిపాలనము జనరంజక మగుననియు, వ్యవసాయ దినములలో ఎక్కి కూర్చుంటి యింజనీరులును ఈ ప్రకారము చేయుచుండినచో డి. పి. డబ్లియం వారియందు ప్రజలకు గౌరవము హెచ్చుననియు సభవారు విన్నవించుచున్నారు. మరియు తహసీలుదారులు మున్నగువారు గ్రామములకు వెళ్ళినప్పుడు దర్బారులుచేసి ప్రజలకోరికలను కనిపెట్టి తీర్చుటకు సభవారు కోరుచున్నారు.

XIII

రయిల్వే.

(1) పెద్ద రయిల్వే స్టేషనులలో స్త్రీలకు ప్రత్యేక ముగా టికెట్లు ఇచ్చుటకు యేర్పాటులు చేయవలయును. (2) ముఖ్యమైన రైల్వే స్టేషనులలో మూడవ క్లాసు జనము నిల్వేసాలలో కడపరాళ్లను పరిపించి యెంచీలు యేర్పాటు చేయవలెను. (3) రైల్వే ప్రయాణీకుల సౌకర్యము యింటురు క్లాసు బండ్లు యెక్కువ చేయుటకు, వానిని సులువుగా ప్రజలు గుర్తించుటకు ప్రత్యేకముగా రంగు వేయుటయు ముఖ్యకరము.

XIV

గ్రామముల యభివృద్ధి.

(1) గ్రామరక్షణలో నీ సరికి కంకర లేని వానికి కంకర వేయించి వర్ష కాలములో గమనయోగ్యముగా చేయవలయును. (2) గ్రామముల చెరువులను మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చి వానిని సంరిక్షించుటకు చెరువులగట్టువీధి కొట్టినట్లుపాతించి, అందరితదాయమును, అగ్రాహారయోగమునకు వ్యయ పెట్టవలెను. (3) గ్రామకచ్చేరి చానడిలేని ప్రతిగ్రామమునకు, ఒకచానడి కట్టించవలయును. (4) ప్రతిగ్రామమునకును ఆయుధపాణులైన దొంగలవలన భయము హెచ్చుచున్నందున, గ్రామయు దొంగీయులు నిరాయుధులైకొనునను, సర్కారు దస్తు భద్ర పరచుననియు ప్రతి గ్రామచానడికి దృఢమైన యి నుప వెట్టి యియ్యవలయును. (5) రాత్రి 11 గంట లగాయతు 4 గంటలవరకు గ స్తీతిగుటయే ప్రత్యేకపు డ్యూటీగానుండి నట్లు ప్రతిగ్రామమునకును, తలియూగ్గ నేర్పాటుచేసి వాండ్ర చేతి ఆ పనియే చేయింపవలెను. (6) పెద్దకాలనలు దరిమండిన ప్రతి గ్రామమునకును బల్లకట్టు తనియడల బల్లకట్టు సన్నచే యవలయును, ప్రతి బల్లకట్టుపైని డి. పి. డబ్లియంవారి ఖర్చున 2, క కరాసును నియమింపవలెను.

XV.

పరపతిసంఘములు

గోదావరిజిల్లాలో ప్రతిగ్రామమునందును పరపతిసంఘ ములను స్థాపించి వానిద్వారా, వ్యవసాయము, వృత్తులు, అభి వృద్ధి చేయవలయు; ననియు, ఇప్పుడు కాకినాడలో కట్టబోవు చున్న జిల్లాపరపతి బ్యాంకులో వాటాలుతీసికొని బ్యాంకు లను అభివృద్ధి చేయవలె ననియు సభవారు ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు.

XVI.

క్రోతలాకులు

ఇందువల్లీ అల్లదంలాకులు కట్టుట ఆవశ్యకము. వాని వలన కనకం తాలూకాలోని సముద్రతీరపు గ్రామములనుండి ప్రజలయము, కాకినాడ, రాజుపేట, మొదలైన ప్రదేశము లకు తిరిగివచ్చుటకు ఒకేమ సదుపాయముగా నుండును. ఇనుకదాని ఖర్చులను డెల్టా ప్రేమనులెక్కలలోనుండి భరించి డిస్ట్రిబ్యుట్టవారి సంబంధము సహాయము ఆపేషించకుండా చేయించవలెనని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

XVII

టేకిడ్రెయిక్.

టేకిసుగుర్లు కాలనకు తొడువెపుల గట్టులో గండ్లను తొప్పించి Selfacting shutters గల తూములు కట్టించి యిప్పుడు ఆకాలనవలన యిరుప్కలవన్న గ్రామములకు చేరుట కలుగుచున్న ముంపునవ్వము తొలగింపవలెను.

XVIII రోడ్లు.

(1) ము క్షేత్రమువద్దనుండు వంతెననుండి పచ్చిము గు వానపల్లివరకును, తూర్పుగా అన్నంపల్లివరకును, బ్యాంకు కాలనకు వుడిగట్టునను. (2) అమలాపురంవంతెననుండి ఉత్తర ముగా ముక్కలవరకును, దక్షిణముగా చల్లపల్లివరకును, అమలాపురం కాలనకు వుడిగట్టుననుండి రోడ్లు వేయించవలసిన దని సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

XIX జిల్లా గెజటు

గ్రామా దొంగులకు జిల్లా గెజటు నవ్వలై చేయించుట ఆవశ్యకము. అందు కలెక్టరుగారి ప్లాండింగు ఆర్డరు పీటులో పూర్వములే రైతులకు ప్రజలకు తాలూకా అధికారిగారు తెలుసుకొను ముఖ్యమైన అన్ని యుత్తరువులు ప్రచురించు చుండవలెను.

XX స్వదేశ వస్తువుల ప్రోత్సాహము

జిల్లాప్రజ లందరు సాధ్య మైనంతవరకు విదేశ వస్తువు లను మాని స్వదేశ వస్తువులను వినియోగపరచ వలెననియు జిల్లాయం దుండెడి ధనికులు తమ ద్రవ్యమును స్వదేశ పరిశ్రమలను వృద్ధిపరచుట యందును వినియోగ పరచుచుండవలె ననియు సభవారు జిల్లా ప్రజలకు హెచ్చరించుచున్నారు.

XXI విద్య

విద్యకొరతలను బాపుటకు జీతముల పద్ధతివీధ విద్య నేర్పరుటకు స్థాపింపబడిన సంస్థలు, మరి కొన్ని పీలును బట్టి స్థాపనచేయుటయు, ఉన్నవానిని ధారాళముగా ప్రజలందరు ధనసహాయము చేసి పోషించుటవలసరము.

XXII రైలువేలు

అమలాపురం రాజోలు తాలూకాల వర్తకమునకు గల సదుపాయముల నాలోచించి క్రిందిస్థితిమును గోదావరి డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారు పరిశోధించి దాని లాభనష్టములను సర్వజను లకు తెలియ గలందులకు ప్రచురించవలె నని సభవారు కోరు చున్నారు. (1) రహదారి 22 మైళ్ళదూరముగల బొబ్బిగంక ఆమలాపురమునకును, మాచవరమునుండి గన్నవరమునకును, అమలాపురమునుండి గన్నపల్లి యెడమూంక వరకును క్రమక్రమ ముగా $3\frac{1}{2} \times 8\frac{1}{2} = 12$ మైళ్ళదూరము బ్రాంచి రైల్వేవేలును మొత్తము 51 మైళ్ళదూరము రైల్వేలను నిర్మించుట. అంతిభాగము 2 అ. 6 అ. 11 వేలరూ. గ్రాడియోద నిర్మించి బలు వుసరకులు కొనిపోగల సమర్థత యుండునట్లు చేయుట. ముం దు బొబ్బిగంకనుండి అమలాపురమువరకు, పెద్దలైన సర్వే చేయుట. ప్రిమిసరీ సర్వే పూర్తియై స్థిరము నిర్ధమముగా ను న్నప్పుడు దానిని జిల్లాలోని భూస్వాములు ఇతర ధ కులు ఎదుటనుంచి గార్హిధనమును ఇవట నుపయోగింపు నవకాశము నిచ్చుట. గ్యారంటీ పద్ధతివీధ యిచ్చుటివారికి ప్రోత్సాహ ముండునట్లు దొరతనమువారు సదుపాయముల నాలోచించుట

XXIII పొగాకుపంట

గోదావరిజిల్లాలో మెక్సర్సు బ్యాంక్ కంపెనీవారికి Experimental Tobacco Cultivation వనైరాలకు నిచ్చిన లంకభూములలో ఆకంపెనీవారు చేసిన పరిశ్రమల ఫలితమును తెలుగున పుస్తకరూపమున ప్రచురించి దానిని లంకల రైతుల కందరకును పంచివెట్టించి అట్టి వరతులునైన అట్టి పంటను పండించుటకు సంస్థిస్తైయున్న రైతులకు లంకభూ ములు దయచేసిజిల్లాలో లాభకరములైన సస్యములను అభివృద్ధి చేయుటకు రైతులను ప్రోత్సాహ పరుపవలయు నని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

XXIV సముజాయిషీ

ప్రతిగ్రామములో కొందరు పంచాయితీగా నేర్పడి క్రింది సముజాయిషీని గోదావరిజిల్లా సంఘమువారికి యీ సంవత్సరము జూలై నెలఖరులోపుగా పంపవలెనని సభవారు కోరు చున్నారు. (1) జనసంఖ్య (2) చదువున వ్రాయున నేర్పినవారి సంఖ్య (3) వృత్తులు. వానివివరము. (4) అగ్రామమునకు తీర వలసిన కొరతలు. (5) ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు తెప్పించుకొను చున్నారా? (6) పుస్తక భాండాగార మేదైన గలదా? (7) పరపతిసంఘము కలదా?

XXV గ్రామ సిబ్బంది.

(1) గ్రామాధికారులకు గ్రామమునకు గ్రామ కరణ ము ల కు జీతములు వృద్ధి చేయవలయును. (2) వారికి గ్రామ నపుఖులకును గ్రామెల్లింగు అలవెన్సును, తేటాయు యిచ్చుటకు శాంక్షను చేయుటయు (3) ఒకసారి సర్వేట్రయింగు. అంపన పిమ్మట తిరిగి 4-5 సార్లు సర్వేకు వెళ్ళవలసిన అవసరములేకుండ మొదటిదిచాలానని ఉత్తరువులు చేయుటయు (4) అధికారులు, గ్రామాధికారులు వ్రాయు లెక్కలవీధ వ్రాయు ధి రమార్కులు దేశభాషలో నుండు లాగున ఆర్డరు యిచ్చించుట ముఖ్యమనియు ఉత్తరప్రత్యుత్తర ములు తెలుగున వ్రాయవలెననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

XXVI నీటి వనరు.

(1) గయాభూములు యెరువునిమిత్తము తడిపినపుడు దరఖాస్తు లేనివాగ్గుతు పన్ను విధించుచున్నారు ఆ లాగున విధించకుండా యుండుటకును, (2) బాయంటు యిక్స్ ప్లెక్స్ నులో ఒకానొక పంటకాలవనును ఒక నాన్ క్రిందను జేర్చ బడిన మెరక భూములను (Irrigablydry) పల్లపు క్యవ సాయము రైతు చేయు నప్పుడు ప్రభువు పంట నీటిదరఖా స్తులు బోర్డు ప్లాండింగు ఆర్డరుకు వ్యతిరేక మగు ఆచారమువలన తహసీల్ దారులు స్వయముగా వైసల్ చేయక P. W. D. వారికి పంపించుచున్నారు గనుక ఆభార మును, సాధ్యమైనంత త్వరలో రద్దుపరచుటకును, (3) పెయ కటి బాయంటు యిక్స్ ప్లెక్స్ నులో వదలివేసిన భూములు దరిమిలను యెంతవరకు పల్లపు వ్యవసాయమునకు లాయకో అంతవరకు తిరిగి బాయంటు యిక్స్ ప్లెక్స్ ను చేయించి యే దో ఒక కాలనక్రింద చేర్చించుటకును (4) కాలనలులేని చోట్ల క్రొత్తకాలునలు త్రవ్వించుటకును ఇర్రిగేబుక్ యిన స్పెక్టరు జనరల్ వారి వద్ద జిల్లాసంఘమువారు లోగడ చెప్పిన మాదిరిగా ప్రస్తుతపుకాలునల క్రిందనుండే (Irrigable dry) పల్లపు వ్యవసాయములకు లాయకైన మొత్తము పరిమితి యా వత్తు సాగుబడిలోనికి వచ్చినవేగాని పల్లపువ్యవసాయము ప్రస్తు తపుకాలునలనుండి వెంపుచేయకుండుటకును (5) పంటకాలు వలమీద ఆవసరమైనచోట్ల నెల్లతగు చిన్నకంపెనలు కట్టు టకును గవర్న మెంటు గ్రామములలో మెరకపల్లములను మా ర్చుకోనుట హెచ్చరికచేసి నిమిత్తము (Inducement rate) అని ఒకరూపాయి అదనముగా ప్రభువు ము లో కట్టి యున్నార; ప్రస్తుతము మెరకపల్లముక్రింద మార్చుచుని అక్రీలు యిచ్చుకొనగా పీలులేదని ఎంచాన్సుమెంటు చేటు ఒక రూపాయిని తీసివేయుటకును దొరతనమువారిని కోరుటకు సభవారు కోరుచున్నారు.

XXVII రాధానీ పడవలు.

రాధానీపడవలు సరుకులను తీసికొని వెళ్ళునవివేరుగను జనమును తీసికొని వెళ్ళునవి వేరుగను తగు సదుపాయములతో నుండునట్లు యేర్పాటుచేయవలయును జనులనిమిత్త మేర్పడినవి తగినవిని సబుడివిజనల్ ఆఫీసర్లవలన సర్టిఫికేట్లుపొందవలెను.

XXVIII గోదావరి రేవులు

(1) కోటిపల్లి రేవుకు ఒకచిన్నస్టీమరు వేయవలెను. ఇరు రైవులను మెట్టవీధ యిరుపరేవుతో పాకలువేయవలయును. (2) అలాపురం ముక్తేశ్వరముగోడ్డు చుట్టు గానున్నందున, సిరి వెల్ల వంతెననుండి తోపురమాడి మీదుగా కాలనవరకు చేయబడగోడ్డును త్వరలో కంకరపూర్తిచేసి, కాల్యకు వంతె నకట్టుటకును, (3) కాలనవద్దనుండి కోటిపల్లి రేవువరకు వేయ బడ్డను ట్టిగోడ్డు పై నకంకర వేయించుటకును, (4) భట్టపల్లి వంతెననుండి చల్లపల్లి వరకును ఒక కంకర గోడ్డు వేయించుటకును (5) గోడ్డకు యిరుపరేవు తూములను తీసి వేసి యిటుక తూములు కట్టించుటకును, (6) ముక్తేశ్వర ము వంతెన మొదలు రేవువరకు పుంతలో కొడు వైపులను మర్రి, నిద్రగని, మొదలగు చెట్లను పాతించి ప్రయాణీకుల సౌకర్యమును డిస్ట్రిబ్యుట్ట బోర్డువారు యోచించ వలయుననియు సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

XXIX విలేజ్ కోగ్గులు.

(1) చెన్నై రాజ్యములో రు 10,000 వరకు దావాలు మీద విలేజ్ కోర్టులకును మననలు కోర్టులకును, సామాన్య ధికారము మననలు కోర్టుల నుండి తప్పించి అల్పదావాలు విచారించుటకు విలేజ్ మునసబులకు మాత్రమే వర్తించునట్లు చేయవలయును. (2) రు 50-0-0 వరకు దావాలు గ్రామము లో డెంచికోర్టుల నేర్పరచి వానిచే నని పరిష్కరింపవలెను. (3) సివిల్ ప్రొసెక్యూట అయిలు జరుపు అధికారము విలేజ్ మునసబుల కుండవలయుననియు, వీనిని పోస్టు ద్వారా పంప వలయుననియు సభవారు కోరుచున్నారు.

XXX పుంతలు

పుంతలలో నీటిబోడెలు తీసి వేయించుటకును, ప్రజలు వానిని ప్యాముఖానాలుగా జేయు చురచారము మాన్పించు టకును తగినయుత్తరువులు నాటివేయవలసిని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

XXXI ఎస్టేటు. ల్యాండు.

భూమియొక్క చక్కెర్య వేర్వేలు చేర్చుట చేర్చవలెను భూమిపై క్రొత్తక పంటయము. గురించినదావాలు, బహు రించుటకు రివిన్యూబోర్డులతో పాటు సివిల్ కోర్టుకు పంపి సమానాధికార ముండునట్లు యాప్టసరనింప వలెనని సభవారు తీర్మానించు చున్నారు

XXXII. సత్యలింగము ధర్మము

మల్లాది సత్యలింగము నాయకుడు ధర్మముల వలన వచ్చెడి యాదాయమునుండి, తగ్గుమాగ్రము ధనమును ప్రత్య యమునకు దేవాలయమును సదుపాయము వియోగించి, వృత్తి ప్రోత్సాహము ధనసహాయము లేక క్షిణివలెయుండున్న మహా శివుకర్మ వివ్యావ్యాప్తి కొరకు ఆధిగ్యాగాములు భువికి ఎక్కువ మొత్తమును వినియోగించుట క్షేత్రవ్యవహారము ప్రస్తీలను కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రవిద్యానిధి వసూలు

(-0-)

ఇంజనీరు వసూలు	1071-18-7
మక్కాపాటి సుబ్బారాయుడు పంతులుగారు	10-0-0
పితాపురం సం॥ పం॥ భిక్ష	
(1) మొదటి శ్రీరాములుగారు నెల్లూరు	1-0-0
(2) బద్రిపూడి వెంకటేశ్వరయ్యగారు	1-0-0
(3) అనుమలశెట్టి చిన్న వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టిగారు	1-0-0
(4) దువ్వూరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు	1-0-0
అద్దలూరి సూర్యనారాయణగారు, ఈమని	1-0-0
జి. వాళ్ళేర్వారావుగారు దెజబాద	1-0-0
సుప్రసాదులూ సం॥ భిక్ష వాళ్ళ కొద్దిగవచ్చినది.	8-2-0

మొత్తం 1095-15-7

విషయానుక్రమణిక.

గోదావరి మండలగడ	2-3
ప్రధానవ్యాసము	
దేశసంక్షేపకబలము	4
వాక్యము - వ్యాఖ్యలు	5
విరోధా మహా సంక్రామము	
విశేష తంత్రవాక్యము	6-7
స్థానికవాక్యము	8
ఇంగ్లీషు తంత్రవాక్యము	9-10-11-12

ఆంధ్రపత్రిక

1917 సం॥ మార్చి నెల 29-వ తేది

గురువారము

దేశ సంరక్షకబలము

దేశ సంరక్షక బలనిర్మాణమునకు సంబంధించిన నియమములను పాలకులు ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతము దేశ సంరక్షకబలమునకు ఆరు శాఖలుండును. కలకత్తా చెన్నపురి పునహ అలహాబాదు లాహోరు శాఖాస్థానములుగ నిర్ణయింపబడినవి. ప్రతి శాఖాస్థానమునందును 1000 మందికి శిక్షణ మొసంగబడును. తగిన దేహపరిమాణము శీలము ఆరోగ్యము వయసు గలవారందరును సంరక్షక బలదళమునందు చేర్చుకొనబడుదురు. న్యాయవాదులు వర్తకులు భూస్వాములు ఉద్యోగస్థులు విద్యార్థులు సంరక్షకబలమునందు చేరవచ్చును. ఒక శాఖాస్థానమునందు 1000 దరఖాస్తు వచ్చినపుడు వారు డాక్టరు నలన పరీక్షింపబడుదురు. పరీక్షించిన తరువాతను 250 మంది గల పటాలముగ విభజింపబడి నైన్యశిక్షణమును పొందుట కేర్పాటులు చేయబడును. సంరక్షకబలమునందు చేరినవారు 90 దినములు క్రమముగ నైన్యశిక్షణమును బొందవలసియుండును. ఈ 90 దినములందును శిక్షణమును బొందువారు నైన్యశిక్షణములందు నివసింపవలసి యుండును ఈ శిక్షణమును పొందెడి కాలమునందు నైన్యశాసననియమములు శిక్షణమును పొందువారు కన్పించును. మొదటి పరీక్షలపు శిక్షణము ముగిసినతరువాతను శేషించిన పటాలముల శిక్షణ మారంభ మగును. ముందు మాసముల శిక్షణము ముగిసినపిమ్మటను శిక్షణులు స్వస్థలములకు భోయి పారివారి పనులను బాచుకొనవచ్చును. వారు తిరిగి అవసరమైతప్పుడు నైన్యశిక్షణ చేయవలసి యుండును. శిక్షణమును పొందెడి కాలమునందు నైన్యశిక్షణకు ప్రమాణాధిపతులువచ్చుములు భోజనము విశ్రాంతిగలుగును.

నెలకు రూ 11 జీత మొసంగబడును. సామాన్య నైన్యకులు పొందెడి సహాయములే పీరికినిగల్గింపబడినవి. ప్రతి పటాలమునకును సామాన్య నైన్య పటాలమునకునలె నౌకరులు చాకరులు నిర్ణయింపబడుదురు. నైన్యకుల శిక్షణమునకు బ్రిటీషు నైన్యకోద్యోగులు హైందవ నైన్యకోద్యోగులు నియమింపబడుదురు. నైన్యకులు సురక్షితమైనపుడు పదోన్నతి గలుగగలదు. సామాన్య నైన్యకోద్యోగమును సమర్థతను జూపినపుడున్న కోద్యోగముల కన్న తను గలిగియుండును.

ఈ యేర్పాటు లన్నియును క్రమముగ నున్నవని విచారణీయకు విడిత మగుచున్నవి. శిక్షణమును పొందనివారల కున్న కోద్యోగముల నొసగుట గాని అధికమైన వేతనముల నొసగుట గాని యక్రమము. నైన్యవృత్తియందు చేరి ప్రాణములను సమర్పింప దలచినవారు 11 రూప్యముల వేతనమునకు నైన్యవృత్తియందు జేరుచుండగ పౌర నైన్య బలమున కధికమైన వేతనమును గోరుట యసందర్భము. ఇతర రాజ్యములూ దవలంబితమైన పద్ధతిని మనదేశమునం దవలంబించుట ధర్మము. యుద్ధారంభమునందు బ్రిటీషు ద్వీపములందు ప్రభువుల పుత్రులు సామాన్య నైన్యకులుగ జేరిరి. ఆ పగిదిని మనదేశమునందును దేశసంరక్షక బలమునందు చేరదలచినవారు సామాన్య నైన్యకులుగ జేరుట యవసరము. సామాన్య నైన్యకులుగ జేరి సామాన్యమును జూపినవారు ఉన్న కోద్యోగములను బడయవచ్చును. చెన్నపురి రాష్ట్రమున కంతకును శాఖాస్థాన మొక చెన్నపురి మాత్రమై యుండుటవలనను చేరదలచిన వారలకు కొన్ని ఇబ్బందులు గలుగవచ్చును. చెన్నపురి రాష్ట్రమునం దుత్తం ప్రదేశమునందు దక్షిణ భాగమునందు మరిరెండు శిక్షణ స్థానముల నేర్పరచిన నైన్యమునం దధికముగ జేరుటకు వీలు ప్రజల కుండియుండును. సేనాధ్యక్షుడు యుద్ధమువలనను విశేషమైన ఏర్పాటులను జేయుట కవకాశము లేదని తెలిపి యుండెను. నైన్యమునందు చేరిన వారి సంఖ్య హెచ్చి శిక్షణము నొసగుటకు తగిన యధికారులు లభించినపుడు శిక్షణస్థానములను స్థిరము హెచ్చించుటకు వీలుగలుగును. మొత్తముమీదను శిక్షణ విధానము ప్రస్తుతస్థితికి తగియున్నదని విడితమగుచున్నది. ప్రజలు విశేషముగ దేశసంరక్షకబలమునందు చేరి వారి దేశ సేనాపరత్వమును చూపిన యీ స్వల్పారంభము భారతీయ మహా పౌరనైన్య నిర్మాణమునకు బీజము గాగలదు. స్వల్పారంభములే మహారంభములగును. దేశసంరక్షక బలమునందు ప్రస్తుతము చేరదలచినవారు లాభనష్టములను గౌరవాగౌరవములను పొంది ప జ న దు. అమృతబజారు పత్రికయందు వ్రాసినటులు "మన మాతృభూమి సంరక్షణము మనకు నియతమైన ధర్మము. ఆంగ్లేయులకు వేరొక దేశమాత కలదు. మనకు భారతమాత యొకటియే దేశమాత గలదు" కానమాతృభూమిని సేవించుటకై సకలకష్టములను బడట భారతీయులకు ధర్మము. దేశ సేనాపరాయణులందరును "జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాద పిగిరియసి" యను మహావాక్యమును స్మరించి దేశసంరక్షకబలమునందు చేరి దేశ సేనను జేయుటకు బూనుకొనుట పవిత్రమైనధర్మము.

తంజావూరు గ్రంథముచేయము.

తంజావూరునందు నామక రాజులు స్థాపించిన శిక్షణ మహాశిక్షణ రాజులు కృష్ణదేవరాయగ్రంథ సముదాయము బాండు దేశమునందలి వ్రాసిన గ్రంథములముందును ప్రసిద్ధిని బడపిరి. నా

యకులు ఆంధ్రరాజులు. వారిని కృష్ణదేవరాయలు తంజావూరు సంస్థానమునందు విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు ప్రతినిధులనుగ నియమించెను. నాయక రాజులు కృత్రిమతలు, కృత్రికర్తలు; భాషాభిమానులు. వారు శ్రమచేసి ఆంధ్రగ్రంథములను సంస్కృతగ్రంథములను తంజావూరునందు చేర్చిరి. శివాజీవంశజులైన మహారాష్ట్రప్రభువులు గ్రంథ సముదాయమును సంరక్షించుచు నూతనముగ సంస్కృతగ్రంథములను మహారాష్ట్ర గ్రంథములను జేర్చిరి. తంజావూరునందలి గ్రంథసముదాయమును జూచిన పండితులు దాని ప్రాశస్త్యమును గొనియాడుచున్నారు. ఆంధ్ర వాఙ్మయమునకు సంబంధించిన యపరూపమైన వ్రాతప్రతు లనేకము లా గ్రంథసముదాయమునందు గలవు. ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రమునకును నాంధ్రదేశచరిత్రమునకును తంజావూరునందలి గ్రంథసముదాయము వలన విశేషమైన లాభము గలుగ గలదని పండితులు తలచుచున్నారు. అట్టి గ్రంథసముదాయము విదేశము పాలకు నను వార్తలు ప్రబలుచున్నవి. ఈ పత్రికయందు వేరొకచోటను ఈ విషయమై కొ. లక్ష్మణరావు పంతులుగారు వ్రాసిన లేఖను ప్రచురించితిమి. ఆ లేఖాంశములను జదివినపుడు విషాదానందములు గలుగుచున్నవి. గ్రంథసముదాయమునకు విదేశగమనము సంప్రాప్తము గానున్న భారతీయులందరును ముఖ్యముగా నాంధ్రులు విచారమును బొందుట సహజము. ఆంధ్ర వాఙ్మయమున కమూల్యాలంకారంబులైన గ్రంథ రాజంబులు విదేశముల పాలకుల కే యాంధ్ర పుత్రుడు సమృద్ధించును. ఆంధ్రులకే కాకను భారతీయు లందరకును నీవిషయము విచారమును గలిగించుట సహజము. చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులు తంజావూరునందలి గ్రంథసముదాయమును చెన్నపురియందలి ప్రాచ్యలిఖితగ్రంథాలయమునకు చేర్చుదు రని తెలిసినపుడు భాషాభిమానులకు పరమానందము గలుగుచున్నది. ఒక మూలను దాగియున్న గ్రంథసముదాయమును రాజధాని స్థలమునకు జేర్చుటవలనను దాని యుపయోగము హెచ్చుగలదు. దానివలన భాషాభిమానులు పండితులు లాభమును పొందగలరు. పాశ్చాత్యులు మనదేశమునందలి వ్రాసిన గ్రంథములను శిల్పి చిత్ర వస్తువులను వారి దేశములకు గొనిపోయి గ్రంథాలయములందును వస్తు ప్రదర్శన శాలలందును జేర్చిన విధము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఇదివరకు పోయినవానికి తోడుగ నీ గ్రంథసముదాయమును విదేశములకు పోకుండుటకై మనము గట్టి ప్రయత్నములను జేయవలసి యుండుము. రాగల శాసన సభా సమావేశమునందు ప్రజా ప్రతినిధులు "తంజావూరు పుస్తక సముదాయమును విదేశీయులకు విక్రయింప జనదు. స్వదేశమునందే సురక్షితముగ నుంచవలయును." అను నొక తీర్మానమును శాసన సభయందుపాదించుట యవసరము. ప్రశ్న రూపముననో తీర్మాన రూపమునో ప్రజలు పాలకుల యుద్దేశమును గనుగొనుట యవసరము. విదేశీయున కమ్ముట పాలకుల సంకల్పమైన దాని నాపుటకు భాషాభిమానులందరును పనిజేయవలసి యుండును. ఒక లిఖిత గ్రంథముయొక్క విలువకు మితిమేరలు లేవు. లిఖిత పుస్తకమును నుపయోగించెడి వారల బుద్ధికి శిలకొలది దాని యుపయోగము హెచ్చుచుండును. సంస్కృత మహారాష్ట్రాంధ్ర గ్రంథములు మనకు ప్రయోజనకారులగుటలు పాశ్చాత్యులకు ప్రయోజనకారులు గాజాలవు. ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారును ఆంధ్ర గ్రంథాలయములందు తంజావూరు గ్రంథ సము

దాయమును ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథాలయమునందు జేర్చుటకై పాలకులకు విన్నపములను, బంపి గ్రంథసముదాయమును సంరక్షించుట ధర్మము. కర్జను ప్రభువు ప్రాచీన శిల్పముల రక్షణమునకు శాసనమును జేసెను గాని ప్రాచీన గ్రంథ సంరక్షణమునకు శాసనమును జేసి యుండలేదు. భరతఖండమునందలి ప్రాచీన గ్రంథములు విదేశములకు బోకుండుటకై పాలకులు శాసనమును నిర్మించుటయును యుక్తము. పాలకు లొక వేళను తంజావూరు గ్రంథ సముదాయమును విక్రయింప దలచిన యెడల ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు గాని శ్రీమంతులు గాని గ్రంథ సముదాయమును గొనుట యుక్తము. పాలకులు తంజావూరు గ్రంథ సముదాయమును విదేశమునకు బోకుండుటకు తగిన కట్టుబాటులను జేయుదురని నమ్ముచున్నాము. ప్రజలును ప్రజానాయకులును నీ విషయమై యేమరకను తంజావూరు గ్రంథ సముదాయము స్వదేశమును వదిలి పోకుండుటకు తగిన ప్రయత్నములను జేయుదురని నమ్ముచున్నాము. మనము కోట్లరూప్యముల నష్టములకై నను సంగీకరింపవచ్చును గాని అమూల్యమైన గ్రంథసముదాయ నష్టమున కంగీకరింపజనదు. ఆయంగీకారము మన గౌరవమునకును ప్రతిభకును కళంకమును గలిగించును. ఆ నష్టము కళంకము మనకు గలుగకుండుటకై ప్రజలు ప్రయత్నించుట ధర్మము. నాయకు లీవిషయమై తగిన శ్రద్ధను దీసికొందురని నమ్ముచున్నాము.

జపాను పరిశ్రమలు.

యుద్ధమువలన నష్టపడక బాగుపడిన దేశములందు జపానుదేశము పేర్కొనదగి యున్నది. జపానుదేశమునందు యుద్ధ మారంభమైన తరువాతను పరిశ్రమలు రెండురెట్లు పెరిగినవి. ప్రాగ్జేతముల వ్యాపార మంతయును జర్మనుల వశ మగుచున్నది. దూదిపరిశ్రమ విశేష మభివృద్ధిని జెందుచున్నది. గత సంవత్సరమునందు 120 లక్షల రూప్యముల విలువగల రెండు గొప్ప దూదియంత్రములు స్థాపింపబడినవి. చీనా సామ్రాజ్యము యొక్క బట్టలవ్యాపారము నూలు వ్యాపారము జపాను దేశీయుల వశ మగుచున్నది. హిందూదేశమునండి చీనాదేశమునకు పంపబడెడి నూలు బట్టల వ్యాపారము క్షీణించినది. రెండు కాచకర్మాగారములు 60 లక్షల రూప్యముల వ్యయముచేసి స్థాపింపబడినవి. హిందూదేశమునకును నితర ప్రాగ్జేతములకును గాజసామాను లన్నియును జపానునుండి వచ్చుచున్నవి. హిందూదేశమునందు గల కాచకర్మాగారము లొకను పుట్టిన స్థితియందున్నవి. చెన్నపురియందలి కాచకరిశ్రమస్థితి యెటులున్నదియును పారిశ్రామికశాఖాధికారు లేమిచేయు చున్నదియును తెలియకున్నది. కోటి రూప్యములు వ్యయముచేసి కాగితముల పిండిని కాగితములను సిద్ధముచేయు పరిశ్రమలు నూతనముగ స్థాపింపబడినవి. హిందూదేశమునకు సయితము అన్నిరకముల కాగితములు జపానునుండి వచ్చుచున్నవి. హిందూదేశమునందు కాగితముల పిండిని కాగితములను జేయుటకు దగిన పదార్థము లుండియును క్రొత్తగ కాగితముల పరిశ్రమలు స్థాపించుట కవకాశము గలుగలేదు. 80 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేసి లోహపరిశ్రమలు స్థాపింపబడినవి. ఈ విషయమునందు మాత్రము తాతాకంపెనివారు స్థాపించి వృద్ధిచేయుచున్న లోహపరిశ్రమ మన దేశమునకు గౌరవమును గలిగించు చున్నది. హిందూదేశమునం దిట్టి లోహ

పరిశ్రమ లొకను 10 స్థాపించుట కవకాశము గలదు. యుద్ధమువలన మన దేశమునందు ఇనుప సామాన్యల ధర విపరీతముగ పెరిగినది. 130 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేసి కెరోసిను పరిశ్రమ స్థాపింపబడినది. 15 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేసి ఇటుక పరిశ్రమ స్థాపింప బడినది. 30 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేసి రాసాయనిక పరిశ్రమలు స్థాపింపబడినవి. గత సంవత్సరమునందు 450 లక్షల రూప్యముల విలువగల నూతన పరిశ్రమలు జపాను నందు స్థాపింపబడినవి హిందూదేశ స్థితిని ఈ విషయమునందు జపాను దేశస్థితితో పోల్చినపుడు అసంతృప్తికరము. సర్తామను హాలెండుగారు స్థాపించుచున్న యుద్ధ సామగ్రి పరిశ్రమలైనను గొప్ప పరిశ్రమలై పరిశ్రమవ్యాపనమునకు గారణంబులు గాగలవని నమ్ముచున్నాము.

గ్రామ పంచాయతీలు.

ఆధికార విభజనము గ్రామ పంచాయతీలను గురించి చర్చజరుగుచున్న సమయమునందు దేవాసుసంస్థానము నందు గ్రామ పంచాయతీలు చేసినవని సంతృప్తికరమని విదితమగుచున్నది. దేవాసు సంస్థానమునందు పంచాయతీ నెట్లురెండు సంవత్సరములకు పూర్వము స్థాపింపబడినవి. అయినను గత సంవత్సరమునందు 900 సి.వి.లు వ్యాజ్యములను 500 క్రిమినలు వ్యాజ్యములను తీర్మానించినవి. వ్యాజ్యమును తీర్మానించుటకు పంచాయతీ సభయందు అయిదారుకోజులు మాత్రము పట్టినది. బ్రిటీషుకోర్టులందు వ్యాజ్యమును తీర్మానించుటకు రెండుమాడు మానములు పట్టుచున్నది. ఈతీర్మానములవలన ప్రజలకుగలిగెడి లాభమువల్ల నాతితము. మొదటిలాభము వ్యాయము గలుగుట. లేని పోని సాక్ష్యమువై వ్యాజ్యమాధారపడియుండక నిజమువైవాధారపడియుండునుసామాన్యము వ్యాయము గలుగును. అననసరమైన ధనవ్యయము తగ్గును, వృధా కాలక్షేపము గలుగదు. కాగితములను చంకను బెట్టుకొని గౌరవమును పోగొట్టుకొని తిరుగ ననసర ముండదు. పంచాయతీసభలకు స్థాపించుట వలనను గలిగెడి ప్రయోజనము క్రమవికాసమును బొందగలదు. బ్రిటీషుపరిపాలకు లీవిషయము పట్ల స్థిరసంకల్పమును బూనకుండుట విచారకరము.

క్రిస్టియన్లుగ జి. వి. బాలకృష్ణశ్రేష్ఠిగారు

సుప్రసిద్ధాంధ్రవని కృష్ణంగవులను హాసను కంపెనీకి యజమానులనగు జి.వి. బాలకృష్ణ శ్రేష్ఠిగారు కీల్సన్లలో ఈనెల 27వ తేదీ రాత్రి కాలధర్యము నొందిరని ప్రాయుటకు చాల చింతించుచున్నాము. వీరు కొంతకాలమునుండి అతిమాత్రవ్యాధి వలన శ్రమపడుచుండినందు నెలదినములనుండి కానవ్యాధి కనబడినదనియు ఎన్ని విధముల సమర్థులగు వైద్యులెందరు చికిత్సచేసినను వ్యాధి మరురలేదనియును తెలియుచున్నది. వీరి వినయ సౌశీల్యములు విఖ్యాతములు. గొప్పగొప్ప విందులలో నుపాహారము లందించుటలో సమర్థులని ఈసంఘమువారత్యధికమగు కీల్సని బడయుటకు వీరి శ్రద్ధయే ముఖ్యకారణము. మిక్కిలి గొప్పవిందులు జరిగినపుడు శ్రేష్ఠిగారు స్వయముగ పాకిలింతుటగూడ గలదు. వీరికి సంతానములేదు. వీరి కుటుంబ మభివృద్ధి కుటుంబముగాన వీరికనిష్ఠ సోదరులగు జి. వి. వందరాజులు శ్రేష్ఠిగారు హాసను కంపెనీకి యజమానులగుదురు. కమ్మేలు హోటెలుకును క్లా రెన్సుహోటెలుకును గూడ వీరే యజమానులని తెలియుచున్నది.

దేశసంరక్షక బలము-కలకత్తా

దేశసంరక్షక బలమునందు యువజన వర్గమును జేర్చుటకై కలకత్తాయందొక మహాసభగూడినది. డాక్టరు మల్లిఖ గారు పాఠబలోపయోగమును గురించి ప్రసంగించుచు సంపూర్ణ వైద్యదళ నిర్మాణమునకై రమారమి 1600 కావలసియుండురని తెలియజేసెను. కెప్టెను టయిలరుగారు ప్రస్తుతదేశస్థితియందు దేశ సేవను జేయుటకు వైద్యమునందు జేరుటయే పరమసాధనమని యుపదేశించెను. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు డాక్టర్లనగరమునకు పాఠవైద్యమును సమకూర్చుటకు పోనున్నారని తెలియచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు నీ విధమైన పని జరిగిన గాని పాఠవైద్యమునందు ప్రజలు విశేషముగ జేరుదురని నమ్ముటకు వీలులేదు. ప్రజానాయకు లీ విషయమై పని బూనుట ధర్మము.

హిందూదేశమునండి 1915-16 సం. పదిహేనువలం దును 888060 టన్నుల బరువును 67,63,600 రూప్యముల విలువయుగల మాంగనీసు లోహమును 1916-17 సం. పదిహేనువలం దును 512,063 టన్నుల బరువును 1,02,44,499 విలువయుగల మాంగనీసు లోహమును ఎగుమతి చేయబడినది. ఎగుమతి చేయబడిన మొత్తమునందు 67,43,206 రూ. ప్యములు విలువగల లోహము బ్రిటీషు ద్వీపముల కెగుమతి చేయబడినది. ఈలోహము యుద్ధసామగ్రిలు చేయుటకై వినియోగపడుచున్నది. హిందూదేశము వలన బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు గలుగుచున్న ప్రయోజనమున కీలోహపు టెగుమతు లొక నిదర్శనముగ నున్నది.

పరదేశములనుండి హిందూదేశమునకు 1915 సంవత్సరము ఏప్రిలునుండి 1916 జనవరివరకు 88,69,671 అంగ్రుల చక్కెర దిగుమతి చేయబడినది. 1916 ఏప్రిలునుండి 1917 జనవరివరకు 73,78,414 అంగ్రుల చక్కెర దిగుమతి చేయబడినది. హిందూదేశమునందు స్థాపింపదగిన పెద్దపరిశ్రమలందు చక్కెరపరిశ్రమ ముఖ్యమైన పరిశ్రమయై యున్నది. దేశమునందు వ్యవసాయపరిశ్రమవృద్ధియైనను వృద్ధి కాదని చక్కెర సాయ జన్యపరిశ్రమలను విరివిగ స్థాపించుట యవసరము. జపానుదేశము సయితము 10 మాసములందు 1,57,849 అంగ్రుల చక్కెరను చక్కెరనిర్మాణపదార్థములను పంపినది. హిందూదేశమునందలి పరిశ్రమల దుస్థితి దీనివలన విదితమగుచున్నది.

ముఖ్య సమాచారములు.

రవ్వాయండి పరదేశములకు బోయిన రవ్వదేశములు తరుదేశమునకు తిరిగి రాగోరు నెవల వారికి స్త్రీయరు ఖర్చుల నిచ్చుచుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి.

భరితాలో రైలుబుగ్గ దిగిని బండ్లలోనున్న ప్రగాడికులకు ప్రాణభంగము కలిగెనని సమాచార వైకుంఠమాన్యు బాబాతపతి ప్రసాదుగారివై తేబడిన కేసులో వారిని శిక్షణ నిగా నిగ్రహించి రెండు నేరములకు చెరొక ఆరుమాసములకు కి నక్షినిధించిరి. ఈరెండు కేసులను ఒకసారి అనుభవించవలెను.

ఇంగ్లండుకు పోవుచు కార్మికులు ప్రభువంశతులు కల కత్తాయండి స్పెషలుబండిలో ఈ నెల 28 వ తేదీన హంబాయికి దిరుచేసిరి. బొంబాయిలో వారున్న కొలన కాలము వెల్లింగుడెక్ ప్రభువుగారును వారి సతియు వారికి ఆతిథ్య మొసంగెదరు.

నిన్నటిరోజున రాత్రి గోల్లగూడెమున శ్రీమతి అని వీసెంటుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైన చెన్నపురి హోముమూల లీగుశాఖా సభలో ఈక్రిందివారిని కార్యనిర్వాహకులుగ ఎన్నుకొనిరి. అధ్యక్షులు కే. నాగేశ్వరరావుగారు, కార్యదర్శి:— ఎం. ఎస్. కామోగారు, కోశాధిపతి:— కుమారస్వామి పెట్టిగారు, సభ్యులు:—టి. ఎం. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, కే. బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, సి. ఎస్. గోవిందరాజు మొదలియారు, ఆ. ముదలి ఆనెడెక్ చెట్టిగారు.

కలకత్తాలో పూలములందు నిహాయలను క్రొత్తగ చేర్చుటకు డాక్టరు మల్లిఖగారు అధ్యక్షత వహించుకత్తా కళాశాల చవుకు సంమాన్యలో ఈనెల 28వ తేదీన గాజుల కాలమున సభ జరుపబడినది. సభాదేశము తేలుపుచ్చి యేమడు ఒక జేయించి నిహాయమును, 500 మూలబుగ్గును, స్కాల్లస్ యున్నదని మల్లిఖ గారు తెలియజేసిరి. సంవత్సరముచే ధోమ జేయు 100 మంది జనముకూడ పావలసియున్నది. మొత్తము మీద యిదంతయు 1500, 1600 వందల మధ్యగలదనెను. దీనికిగాను యువకులందరు ముందంజ కీసి కార్యము సఫలముగ జేయుదని ఉత్సాహముతో బలికిరి.

ఐరోపా మహా సంక్రామము

ఆంగ్ల వైద్య శాలా నౌక నుముంచుట

ఆంగ్ల యుద్ధనౌకను ప్రేల్చుట.

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లాండు

జర్మనీ వారి నవీన దురాగతము.

వైద్యశాలకై గుండ్లు వేయుట.

లండను, మార్చి 27:—

20వ తేది రాత్రి "అట్టారియస్" అను బ్రిటిష్ వైద్యశాలకై రెడ్ క్రాసు చిహ్నములను దీపములను బాగుగ కనబడుచున్న జర్మనీ వారు దానిపై ఫిరంగులను ప్రయోగించిరి. వైనికులలో ఒక కాకితోసహా 11 మంది మరణించిరి. 17 గురికి బెబ్బలు తగిలినవి. మిగిలినవారిలో నిరుపదిమంది చనిపోయిరి. వీరిలో కొట్టుపెత్తనముచేయు నౌకశ్రీ గూడ నుండెను. 22 గురికి బెబ్బలు తగిలినవి. ఈదుండగములు "యూ" గుర్తుగల అంతర్గాములచే చేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. "అట్టారియస్" వైద్యశాలకై గుండ్లు వడినవి. గుండుమొదట వెనుకటిభాగమునకు తగిలి చుక్కాణిని పొడుచేసి తర్వాత యింజనుపైబడి యంత్రమును పాడుచేసి విద్యుచ్ఛక్తి దీపముల నార్పివేసెను. ఈనాక 900 మంది రోగులను శేపుచేర్చెను. నౌక వైద్యశాలకై వైద్యులును దారులును ఉండిరి. అపాయచిహ్నములను జూపగానే యొకకావలియొడ ప్రత్యుత్తరమిచ్చినది. ఈ కావలియొడ మరొకొన్ని యొడలలో వచ్చి మూడు వందల మందికి వైగా రక్షించినది. కొందరికి బెబ్బలు తగిలినవి. భూమిచేరగానే ముగ్గురు మరణించిరి. మిగిలినవారిని మరొక్కోడవల రక్షించినవి. అట్టారియస్ లో గృహములకేగుచున్న దాదులున్నందున శ్రీలంపఖ్య హెచ్చుగా నుండెను. ఒక పడవ దరిశేరుసముమున మునిగిపోగా కొందరు నీళ్లలో పడిపోయిరి. మిగిలినవారుమంచియునుపులను ధరించిసంతోషముగానుండిరి. చాలమందికి కాన్లుచేతులు తెగియుండినవి. వైనికవైద్యులలో కొందరును దాదులు కొందరును కనబడలేదు. గుండురసాయన పదార్థములున్న పోట బడుటచే పొగయొడనంతయు నానగించెను. కాకాధిపతియు 24 రు వైనికవైద్యులను ఈమెయిండినందున గురువారము దరి శేర్చబడిరి. కొందరు నీటి పాలగుటవలనను కొందరు చలిభాషచేతను మరణించిరి.

సెంటులూయూ ఫిరంగులు.

లండను, మార్చి 27:— సెంటులూయూ యొక్క ముందువెనుకల రి ఆంగుళముల ఫిరంగు లుండినవి. ఈనాక యే యపాయములేకయే అపాయస్థలమును దాటినది.

మందుకొట్టు ప్రేలుట.

లండను, మార్చి 27:— ఇంగ్లాండు కుత్తరభాగమున నౌక మందుకొట్టు దృశ్యమైనది. నవ్వు మంతగా కలుగలేదు. ఒకమరణము తలపట్టించినది. 9 మందికి గాయముతగిలినది. వీరిలో ముగ్గురికి అపాయకరముగా నున్నది.

తూర్పులండను మందుకొట్టు కాలుట.

లండను, మార్చి 27:— ఈవిషయమును విచారించు సంఘమువారు మందులో నిష్పవమటవలన కాలినదని చెప్పిరి. కావలయునని యెవ్వరును చేసినట్లు తెలియరాలేదు. 99మంది మరణించి రెనియు 99మందికి బలదుగు గాయములు తగిలినవని యు 228 మందికి సుమారుగ గాయములు తగిలినవనియు ఇంక ననేకులకు చిన్న చిన్న బెబ్బలు తగిలినవనియు సంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు. విషతాల్లమునకు తమ స్థానముల జీవలందులకై రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడు డాక్టర్. ఏంజల్ గారికిని వెక్టోరీగారికిని యెడ్వర్డు పరికరములను పోలీసు కాకొట్టబులు గ్రీనాథ్ గారికి రాజుగారి పోలీసుపతకమును రాజుగారిచ్చిరి.

ఆంగ్ల యుద్ధ నౌకను ముంచుట.

లండను, మార్చి 27:— ఆంగ్లసముద్రమున నిజీకల నౌకయుద్ధనౌక ముంచబడినది. 4 గురు దౌర్భాగములను 15 గురు నావికలును చుట్టినొందిరి.

సామ్రాజ్య ప్రాముఖ్యము.

లండను, మార్చి 27:— 1916 వ సంవత్సరము జూను మాసమున జరిగిన ప్యారిస్ ఆర్థిక సభా తీర్మానముల ననుసరించి మిత్రమండలికల్ల సామ్రాజ్య ప్రాముఖ్యత విషయముగత్యమున సభా తీర్మానములను వానిపై బాల్ థోర్ ప్రభువుగారు యుద్ధమంత్రివర్గమునకు పంపిన రిపోర్టును హాబరు పరచవలసిన దని దొరతనము వాదనడిగిరి. దానిని యుద్ధాంతమువరకు నిలుపక 1916 సం॥ ఫిబ్రవరియందుపార్లమెంటులో ఆస్పిక్టర్ గారు చెప్పినట్లు సామ్రాజ్య ప్రాముఖ్యతకువలయు యత్నముల చేయవలసినదని పార్లమెంటువారు ప్రభుత్వమువారిలో చెప్పిరి.

ముట్టకి జరుగునను వీధిభయములు

లండను, మార్చి 26:— స్కాట్లాండులోను లోస్టాఫ్ట్ లోను ముట్టడిజరిగినదని ప్రజలకు నవవిషయము నిజమాయని విల్ థోరకొ గారు బోనర్ లా గారినడిగిరి. బోనర్ గారు తాను కూడ నట్టిప్రదము లుపొందిననియు అది అన్నియు వీధి భయములనియు చెప్పిరి.

యుద్ధ ఋణము

అలహాబాదు, మార్చి 28:— యుద్ధఋణమున కీజపులో 50 లక్షల పానులకు ధరభాషులు వచ్చిన 3600000 పానులు వసూలైనవి. ఈజపు, బ్రిటిష్ యుద్ధఋణమునకు 350 లక్షల వైకమును పరాసు యిటలీవారి యుద్ధఋణమునకు 80 లక్షలను నిచ్చినది. దీనిలో ఈజపు దొరతనమువారిచ్చిన వైకము మాత్రము చేరనదికాని బ్యాంకులు మొదలగునా రాయాదేశముల బ్యాంకులనుండి యిచ్చినవైకము చేరలేదు. ఎట్లునైనను మిత్రమండలివారికి యితరసహాయములుగాక 500 కోట్లవైకగా ఈజపువారు ఇచ్చిరి.

ప్రాన్సు

ఒక అడవిని స్వాధీనము చేసికొనుట.

లండను, మార్చి 28:— రూపిఎసిగ్ని విశే రణముఖ మందు ఉధయ పక్షముల వారును తక్షణచిక్షగా దారుణముగ ఫిరంగులను ప్రేల్చి యుద్ధము చేసిరి. ఈ రణరంగముందు మాటి మాటికి శత్రువు మానె బడ యత్నించిరి. కాని మా శత్రువు మంటలచే వారిని నివారించి వారి ప్రయత్నములకు భంగము కలుగ జేసితిమి. కానీపల్లపుటదవి నంతటిని, పెటిటుబరిసిసు, వెలియ్యూలు కాసిలామిల్లి మొదలగు గ్రామములను పట్టుకొని ఓయిసుకు దక్షిణభాగమున కొన్ని జయముల గాంచితిమి. సెంటుగో యెయిర అటవికి దక్షిణ పోలిమేరులందు కొన్ని స్థలములందు మా సేనలు ప్రవేశించినవి. కానీ అడవికి వైభాగ మందు కూడ మా సేనలు ప్రవేశించినవి. ఈ ప్రాంతములందు మా కంతగా నవ్వుములు కలుగలేదు. బ్యాల్బీకి ఈకాన్యభాగముందు న్యూవిలివారు మార్చివలకు ఉత్తరభాగముందును పోయి సన్న మత్తరభాగముందును కొన్ని ముఖ్యస్థలములను పట్టుకొంటిమి. ఆగ్నోనీ ప్రదేశముందు శత్రువులనై ఆకస్మికములడి 20 మందికి వశము చేసికొంటిమి. విజెనవా కుత్తరమునను 304 వ నెంబరు కొండ్రోవలోను వెన్నునద్దగను ప్రళయముగా ఫిరంగియుద్ధమును జేసితిమని పరాసువారు తెలిపిరి.

యుద్ధమును గురించి జర్మనులు చేయు ప్రకటన

లండను, మార్చి 27:— పడమటిరంగము దండెలను వ్యముచే యుద్ధము నకు ఆటంకము కలిగినది. బాల్ థోరముకు సెంటుగోను ఈకాన్యముల కొంచెము యుద్ధము జరిగినది. అనేక పర్యావరణముల విధులపై చిట్టచివరకు కొయి సయను శత్రువులు స్వాధీనము చేసి కొనిరి. ఓయిసుకును కాసి లిథాటూకును మధ్య పరాసు వారి వైభవములు మాములు బలము ప్రేబడి సుమరము గావించినవి. అపారనవ్వుము కలుగ జేసి ఇక శత్రువులపైబడి చుట్టు ముట్టెదరని తోచినపుడు వెనుకకు మరలి పోతిమి.

జర్మనులు పైబడుట.

లండను, మార్చి 27:— రాయసల్ వద్ద జర్మను (వైనికలు) త్రొక్కుడుబండ్ల సేనలు తరునుగా బ్రిటిష్ వారు వెనుకకు మరలిరి. మార్ కెర్వరాయిసల్లలకు మధ్యనున్న రైలుప్రేషను నింకను నవలలేదు. మేము బోమాట్లు వెక్ క్రాంబ్రేలను పట్టుకొనుట వలన జర్మనుల గ్రహచిత్తులైరి. నిన్న నీళ్లమున కుత్తరమున జర్మనులు బాటులముట్టడి చేసిరి కాని యధికనవ్వుముతోపా రి పోయిరి. జర్మనులు ఫిరంగులు కాల్చుచున్నారగాని భీత చిత్తులై యున్నారు.

బ్రిటిష్ వారు గ్రామములను పట్టుకొనుట.

లండను మార్చి 27:— బ్రిటిష్ వారు లాంగవస్ వెన్ గ్రామమును పట్టుకొనుటచే రాయసల్ నుష్టలకు మధ్యరంగము బలవంతమైనది. టూర్లీ లీనది డూవాడ్ కాలువలో కలయుచోటనున్న యాక్వాక్ కోర్టను గ్రామమును కూడ బ్రిటిష్ వారు పట్టుకొనిరి.

శత్రువులు బోమాట్లు పై బడుట

లండను, మార్చి 27:— మాగ్నట్టు దశములు లాంగ వెన్స్, వీరమాంటు, యాక్వాక్ కోర్టను గ్రామములనుండి శత్రువులను తరిమివేసినవి. బోమాట్లు కుత్తరమున మూడవతరి శత్రువులు పైబడి కొంతవరకు జయమునొందిరి గాని మేము మరల వారిని తరిమివేసి మాస్టానమును దృఢపరచుకొంటిమి. స్లోగ్ స్ట్రుకు తూర్పున దాడివెడలిన శత్రువులను మా ఫిరంగులు తరిమివేసినవి.

ప్రస్తుత స్థితిగతులు.

పారిసు, మార్చి 28:— 1918 సం॥ తరగతి పజాలములను యుద్ధము నిమిత్తము జరూరుగా పిలిపించు సందర్భమున జయపజయములు నిధారణ ప్రస్తుతస్థితి సమయములో నున్నదనియు దీనిని బట్టి యుద్ధము శీఘ్రముగ ముగియునని ఎంచవలదనియు యుద్ధమంత్రి వెయిక్ లీసుగారు పలికిరి. జర్మనుల తిరోగమనము పరాసు ఆంగ్లల సేనాబలముల ఆధిక్యతను స్థిరపరచుచున్నది. జర్మనులు తిరోగమనము నారంభించుటచే వారి బలము తీగించుచున్నదని శలవకూడదు. తమకున్న బలమంతముకూడదనీకొని ఒకేసారి అతి పాపాసముగా సమరముచేయుటకై యిట్లు చేయుచున్నారు.

పరాసు సైనికులు.

లండను, మార్చి 27:— ఈజపు సెలవుల అనంతరము 1918 వ సంవత్సరమున రావలసిన వారిని పిలుచుటకు రాజ్యాంగ సభవారు తీర్మానించిరి. శత్రుశక్తిపుకాపులకు వారిని పరాసు పౌరసత్వమునుండి తొలగించుటకు తీర్మానింపబడినది

పరాసు వారి పురోగమనము.

లండను, మార్చి 28:— మేము ఓయిజీకి దిగువను పోవుచు కానీ అడవిలో ఉత్తరభాగమునంతయు నాక్రమించితిమి. శత్రువులను బరిసను పెర్విసును పక్షిచరకును తరిమితిమి అని పరాసువారు తెలిపిరి.

పరాసు వారి విజయము

లండను, మార్చి 28:— పోమువూయ్యాలకు మధ్య విశేషములేమియు జరుగలేదు. మానీసుడవికి తూర్పున వూయ్యూన్కి దక్షిణమున చాలవరకు ఫిరంగుల కలహము జరిగెను. ఎయిలెట్టి కుత్తరమునను బోయల్లీ నూవిల్లీలకు తూర్పునను మేము ముందుకు పోతిమి. బట్టర్ డు మెస్సీల్ మెయినన్నుడి ఛాంపెనులకు మధ్య ఘోరమైన ఫిరంగులయుద్ధము జరిగినది.

కనడా ఆర్థికబలము.

ఒటావా మార్చి 27:— 3 కోట్లపానులు యుద్ధఋణమునకు కావలసియుండగా రోక్లెల్ల దొరకిన వనియు 40 వేల దరభాషులు హెచ్చుగా వచ్చినవనియు, కొద్దివందల సంఖ్య హెచ్చుగురున్నదనియు ఆర్థికమంత్రి సర్ థామస్ లైలుగారు చెప్పిరి. ఈ విషయములన కనడా వైద్యమునకు తోడు భనసహాయము కూడ నమితముగా చేయుచున్నదని ఎల్లరకును తెలియారు. కనడా యొక్క ఆర్థిక వ్యవహారము లింసువలన మారి భావికాలమున ప్రపంచమున నుండు బ్యాంకుల కన్నిటికి పాదుష్కా చేయగలదు. కనడావారందరు వైకము కూడబెట్టి త్వరలో యుద్ధము సంత మొందజేయ వలయు నని ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పిరి.

రమ్యా

రమ్యా యుద్ధమంత్రీ కిగా సంగ్రామ రంగమునకు బోవుట.

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 27:— రమ్యా యుద్ధమంత్రీగా చికోపుగారు కిగాలో ప్రవేశించిరి. నాకాదళమువారును భూపైన్యములవారు వారికి స్వాగత మొసంగిరి. దొరతనమువారికి విశేషములమై పనిచేసెదమన్న పైనికులందరూ అభయహస్త మిచ్చిన పిదప మీరు పెట్రోగ్రాడుకు వరలిపోయిరని కిగా తం తివార్లు తెలుపుచున్నది. కందకములలో పటాలము లన్నియు ఉత్సాహముతో నున్నట్లు తెలియజేయుచున్నారు.

రమ్యావారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 27:— చారానదికి పడమటను శత్రువులు తలపడిరి. మరల వారు విషవామువులను వదలగ లేము వెనుకకు పోవలసి కచ్చిడి.

రమ్యావిప్లవము.

పెట్రోగ్రాడు మార్చి 27:— మొట్టమొదట రమ్యాపరి వ్యవస్థను కారకులైన వోలెక్ సిగ్ని పటాలములు టూటేడు ప్రాసాదమున కేతెంచి దొరతనమువారికి తమ ప్రభుత్వక్షిని తెలియజేసిరి. కందకములలో యుద్ధముచేయుచున్న మన స్నేహితులను మోసము చేయుచుండి వ్రాసియున్న పతాకము లను వారు మోసికొనిపోయిరి. పెల్లులను జేయుచు అని కూడ ఆపతాకములపై వ్రాయబడియుండెను. మార్చి 27: అనుగీత మును బ్యాండు సంఘమువారు పాడిరి.

బ్రుసిలాపుగారి సైన్యముల ప్రకటన.

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 28:— వైరతి రణరంగముందు పటాలములు క్రొత్తగా తమ ప్రభుత్వక్షిని జనరలు బ్రూ సిలాపుగారికి తెలియజేసిరి. వీరిని సైనికులు భుజములమీద నిడుకొని బసకు కొంపోయిరి. అనటమన్న డాబులపై నిల్చి వ్రాసియుండెను:— ప్రజలు నిరంకుశశిపాలనము నెట్లుజయించికో అట్లే మేముగూడ శత్రువులను జయించెదము.

ఉద్యోగస్థులును జర్మనుల వెలసిపు.

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 27:— రాజధానిమీద జర్మనులు తమ సేనలతో తలపడి యుద్ధముచేయుచున్న జనరలు గురుకాకు గారు హెచ్చరించినది మొదలు జర్మనుల సేనలను రైగారణ ముఖముండి కొనుటకు తమ సేనాని ఉత్తరువుకై రమ్యా సేనల ఎదురు చూచుచున్నది.

విప్లవమును బలపరచుటగా వ్యవస్థించినవారి

జ్ఞాపకార్థముచేయు ఎర్పాటు.

రమ్యా విప్లవమును బలాత్కారముగ చంపబడిన వారందరిని పూడ్చి వారి జ్ఞాపకార్థము వానిపై సెంక పెద్దపతకు మోసా సాంకేతికభవమును కట్టుటకు పెట్రోగ్రాడును దొక ముఖ్యస్థలమందు సైనికులు సమాధిని త్రవ్వచున్నారు. ఈ సమాధిపై ఒక కట్టడమును నిర్మించురు.

ప్రభువులు దొరతనము వారి కార్యములను ఆమోదించుట:—

రాజ్య పరిత్యాగ సందర్భమున గ్రాండు డ్యూకుమై కేలుగారు చెప్పినట్టి ముఖ్యమయిన 9 గురు డ్యూకులును ముగ్గురు చిన్న రాజులును అంగీకరించినది సిబ్బంది సంతయు ప్రభుత్వమువారికి స్వాధీనము జేసి ప్రజాపరిపాలకత్వము బల పరచెదమని తీర్మానించుకొనిరి.

టూటా పలుకు కిక్కిరియుచు విప్లవమును జేయుట.

టూటా పలుకు కిక్కిరియుచు విప్లవమును చేరని టూటా పలుకునుండి వచ్చిన వార్తలవలన తెలియుచున్నది. పట్టణములను పట్టునుగూడ ఉత్సాహముతో చెలరేగుచున్నది. పురవీరులందరిటను పతాకము నిలిపిరి. మసీదులందు సమాజు జరిపిరి. 200000 విప్లవకారులయెడట జనరలకుకోపాట్లగు గాను ప్రసంగించిరి.

జనరలు వివరపురు బంధించుట

పెట్రోగ్రాడు, మార్చి 28:— జనరలు ఆయనణపు గారి కేపుర బంధించిరి.

బెల్జియము

బెల్జియము సహాయ నౌకలను ముంచుట.

లండను, మార్చి 27:— 1914 సం॥ మొదలు బెల్జియము సహాయ నౌకలను అంతర్జాతీయము ముంచసాగినది.

బ్రిటిషువారి నౌకా నిరోధము.

లండను మార్చి 28:— శత్రువులకు తట్టని దేశములనుండి వచ్చుసప్లములు బ్రిటిషువారి ముట్టడివలన నాగిపోయిన వని పార్లమెంటు ప్రజాసంఘములో రాబర్టు సెసీలుగారు చెప్పిరి. జర్మనీ ప్రక్కనున్న తట్టనిదేశములు జర్మనీకి సాయము చేయ కుండునట్లు వారి నొడంబరుపవలెను. నార్వేకు మనము రాగి లోహ మంపినయెడల జర్మనీకి సాయగ్రీ నంపమని వారుచెప్పిరి. డచ్చివా రిప్పుడు జర్మనీ కన్న మనకు యెక్కువగా ధాన్యాదులను పంపుచున్నారు. జర్మనీలో నిప్పుడు ఆహార పదార్థములను, ఉన్నికిని, మాడికిని, చమురు మొదలగు అత్యవసర సామగ్రి కంతకును కరవుగా నున్నది. జర్మనీలో ఆహార విషయమై జరుగు కలహముల నన్నిటిని మనము నమ్మకల సినదే” నని రాబర్టు సెసీలుగారు చెప్పిరి.

బెల్జియను దేశమందు ప్రవాసశిక్షునొందిన వారి దుర్గత

లండను, మార్చి 27:— జర్మను దేశమునకు ప్రవాసశిక్షితులుగా పంపబడిన బెల్జియనులు చాలదుర్గత నొందుచున్నారని బెల్జియను ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది. వారు పడుచున్న యిక్కట్లు పరమాత్ముని కెఱుక. తుదాపుదళే చాలమంది ననిపోవుచున్నారు. పాపము తిండిలేమిచేవారు ఎలు కలనుగూడ భక్షించుచున్నారు.

బాల్కను

బాల్కనురంగము.

పరాసువారు బల్గరల కందకములను వశము జేసికొనుట. లండను, మార్చి 27:— సెరోఫుస్టినా శిఖరముపై నున్న 2 పగ్గాగులవరకు వ్యాపించియున్న కందకములను పట్టుకొంటిమి. 100 మంది సైనికులనుగూడ బంధించితిమి. బల్గరు సేనలు తమమైబడ ప్రయత్నించినపుడు ఇటలీవారు మా ఫిరంగుల సహాయముచే బల్గరులను విఫలులుగ జేసిరి.

రెండు గ్రామములు వశమగుట.

లండను, మార్చి 28:— లాంగలెస్సును అను పెద్ద గ్రామమును ఇకను కొరు అను చిన్న గ్రామమును బ్రిటిషువారి వశమయ్యెను. దీనివలన వారికి చాల అనుకూలము కలిగినది.

ఇటలీ

జనరల్ సర్ విల్లియం రాబర్టుసకొ గారు.

ఇటలీ రంగమును దర్శించుట.

రోమ్, మార్చి 28:— లోయకొయిసాంతో, క్రెంటి నోరంగముల దర్శించుటలో జనరల్ సర్ విల్లియం రాబర్టుసకొ గారికి వారము గడపిరి. వీరికి రాజుగారు దర్శనమొసంగి గొప్పవిందుచేసిరి. వీరితో పరాసుజనరల్ గారు కూడ రంగములను దర్శించిరి.

ఇటలీ సంసిద్ధమగుట.

రోమ్, మార్చి 27:— ప్రబలయుద్ధమునకు ఇటలీ సంసిద్ధ మగుచున్నది. సైన్యములకు లోటులేదని కాడ్డోనుగారు సిగ్గురు బెజిలిగారితో చెప్పిరి.

అమెరికా

నౌకా పటాలము.

వాషింగ్టను, మార్చి 27:— నౌకా దళ మంతయు యుద్ధబలమునకు సరిపోవునట్లు 17400 చేరువరకు వృద్ధిజేయుటకు విల్సన్ గారు ఉత్తరువు జేసిరి.

అప్పుము కేసు.

వాషింగ్టను, మార్చి 27:— ఈనౌకను యజమానులగు బ్రిటిషువారికి వెంటనే వశపరచవలెనని ఉన్నత న్యాయస్థాన మువారు తీర్మానించిరి.

ఆస్ట్రేలియా

హాల్బాసుగారి ఉపన్యాసము.

మెల్బోర్ను - మార్చి 28:— బెంజిగోలో 3070 మంది ఎదుట హాల్బాసుగారు రుపన్యసించిరి. సభ్యు లధికోత్సాహముతో మిత్రమండలికి జయమును గోరుచు జాతీయ గీతము లను పాడిరి. నిర్బంధ విషయమును మరల నిమోజకుల ఆలోచనకు పంపెదమని హాల్బాసుగారు సాధురగ నుత్సాహము పెచ్చుపెరిగిరి. యుద్ధనిర్వహణమునకు సైనికులను, ధనమును, పదార్థముల నొసంగి తోడ్పడుదని హాల్బాసుగారు సభ్యులను హెచ్చరించిరి. పంటల నభివృద్ధి మొందించుటకు సంఘభావముతో పనిచేయువలెననిరి. ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులు సామ్రాజ్య యుద్ధసభకు పోవుటకు కార్మికసభ్యు లభ్యంతరమును కలిగించుటచే ఆస్ట్రేలియావారి కందరికిని అవమానము కలిగిన దనిరి. నిర్బంధమునకు సైనికులలో 72000 మంది అనుకూలమును 58000 మంది ప్రతికూలమునుగలరు. దీనివలన సైనికులు నిర్బంధమునకు వ్యతిరేకులను దురభిప్రాయము తొలగ గలదనిరి.

జర్మనీ

జర్మనీ చక్రవర్తిగారి పుత్రుడు గాయముచే మృతి నొందుట

లండను, మార్చి 27:— జర్మనీ చక్రవర్తిగారి కుమారుడు పిన్స్ ఫ్రెడెరిక్ కారలు గాయముచే మృతిచొందెనని 'డెయిలీ ఎవనింగ్ ప్రెస్ పత్రిక' తెలియజేసిరి. ఇతడుకనపడలేదని ఇదివరకు తెలియచేయబడి యుండెను.

గొప్పజర్మను పటాలముల నడకలు.

ఆంస్టరుడాము, మార్చి 27:— 1914 సం॥ కంటె మార్చి 12 మొదలుకొని 18వ తేదీ వరకు బెల్జియములో ప్రవేశించిన జర్మను సేనలు అసంఖ్యముగా నున్నవి.

జర్మనులు కావలెనని చేయు వినాశము

లండను, మార్చి 28:— ఈ పద్ధతకాలమందు వినోదమునకుగాను నిర్మించిన కోటలను యుద్ధమునకు ఏమియు ప్రయోజనములేని పురాతన శిథిలప్రదేశములను జ్ఞాపకార్థము కట్టిన కట్టడములను జర్మనులు మూర్ఖముగా బాంబులతో తగులబెట్టు చున్నారు.

జర్మను సైనికుల కుటుంబములకు సహాయము.

లండను, మార్చి 28:— జర్మను దేశమందు తమధర్మము సంగ్రామములో నున్నందున తిండిలేకబాధపడు స్త్రీలకు ఆహారము పంపుమిత్తము జర్మనులు తమస్వాధీనమందున్న దేశములో ఆమెరికా రిలీఫు కమిషనువారి కాఫీ, బియ్యము మొదలగువానిని పాను 1-కి 10 ప్రాంతల చొప్పున యిచ్చి కొని జర్మను దేశమునకు పంపుచున్నారు.

రాజద్రోహపు ఖయిదీలు

వైబీరియా నుండి విడుదలచేయబడిన రాజద్రోహపు ఖయిదీలందరూ వైటాలో ప్రవేశించిరి. ఈనచ్చిన వారిలో ప్రసిద్ధురాలగు మరియాస్టెరి దావుయా అనునామెనొక ఉండెను. వీరికి గొప్పస్వాగతమియ్యబడెను. ఈమెను భుజముల మీద మోసికొనిపోయి గౌరవించిరి. యుద్ధవ్యాంఘవాచు బ్యాంకు వాయిచిరి. క్రొత్తపద్ధతులకు వ్యతిరేకముగాపని చేయుటచే బంధికృతులయిన పూర్వమంత్రులందఱిని ప్రాంత పట్టముల ప్రకారము ఆదరించు చుండిరి. వీరు బంధుమిత్రులతో మాట్లాడవూడెను. వీరి ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లన్నియు దొరతనమువారి తనిఖీక్రింద నుండును. ప్రాతఃపర్యాయమాత్రము తమ స్వంత దుస్తులను ధరించవచ్చును. ఆత్మకాత్వము జరుగుచుండే తగిన బంధంబు చేయబడినది. ప్రాతఃపర్యాయం పంచాయితీదాగ్గచే విచారించబడుదురు. మరణశిక్షను గన్పడే యుచున్నారు.

2వ తేదీని ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో, పాగ బాటున చల్లారేపిగిరి రావు గారు వ్రాసినట్లు, ఆంధ్రోద్యమమును గూర్చి ఒక వ్యాసము ముద్రిత మయినది. ఆవ్యాసమును పాగ వ్రాసియుండలేదు. గుంటూరు వాస్తవ్యులగు చిట్టి వరసేంద్రరావు గారు దానిని వ్రాసిరి. వ్యాసమును రచించు శామ మా గుటచే వీరు పాపములకు కవకాశ ము కలిగినందుననుచింతలు చున్నాము. శేషగిరి రావుగారి వ్యాసమును కొన్నిచోట్ల లోప పాఠకుల కప్పుచెదము.

స్థానిక వార్తలు

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఆదివారం సాయంత్రము 4-15 గంటలకు మాలయంగళం వైద్యనాథ భాగవత్ గారు “అహిమహి రావణచరిత్రము”ను హరికథ రూపముగా గోపాల నాయక్ స్కూలులో చెప్పెదరు.

విద్యాలయ వార్షికోత్సవము:—బాడ్లి బేను మహమ్మదీయ మాధ్యమిక పాఠశాల ద్వితీయ వార్షికోత్సవము 1-4-1917 తేదీ ఆదివారము నాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రోవగారి అధ్యక్షతక్రింద శంభుదాసు వీధి 47వ నెంబరున జరుగెను.

జగన్నాథ కల్యాణ కార్యక్రమము:—జగన్నాథ కల్యాణ కార్యక్రమము వీరాసామి వీధి 44 ఇంటియందు విద్యానాథ భాగవతరూపుడు ఈ నెల 31 వ తేదీ శనివారమున వీరామనమి సందర్శనమున అహిమహి రావణచరిత్రమును వీరామనమును కాలక్షేపము చేసెదరు.

సీతాకళ్యాణ నాటక ప్రదర్శనము, చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—ఈ నెల 31 వ తేదీ శనివారమున వీరామనమి శుభదినమునాడు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు విక్టోరియాపురమందలి సభవారు ప్రారంభ ప్రదర్శనముగ సీతాకళ్యాణనాటకమును ఆంధ్రసభ ప్రదర్శించుచు ఆంధ్రమహాజను లందరును అభిమానము నాదరమును చూప ప్రార్థింతులు.

ఉపన్యాసము:—చెన్నపురి కమర్షలు క్లబ్బువారి ఏర్పాటు ప్రకారము యవజన క్రైస్తవ సంఘ మందలియను ఈ నెల 30 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము 6 గంటలకు సభజరుగెను. ప్రాధానము కృష్ణస్వామయ్యగారు (ఎం. ఏ. ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్. ఎస్. ఆర్. హెచ్. ఎస్.) అధ్యక్షత వహించును. ప్రాధానము వీరామన జాచారిగారు బి. ఏ. యుక్తార్థిక విధానము అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

సంజాతము అనునతడు తప్పచేరాలు చేసినట్లు వారి వైది కేసువచ్చినందున వారికి పి.మె.గాజడ్లిగారు 7 వత్సరముల కఠినశిక్ష విధించిరి. అనేక సార్లు ముద్దయి నేరము చేయలేదని చెప్పగా జడ్జి వారి యభిప్రాయముతో నేరీభవించలేదు. సంజాతము క్షాంతిలో అసీలుచేయగా వారి శిక్ష తొలగింపబడెను.

భారతదేశ యుద్ధమును గురించు వచ్చిన దరఖాస్తుల మొత్తము 5,18,85,500 రూపాయలు.

వంగదేశము	2,18,16,400	రూపాయలు
బొంబాయి	1,80,17,200	"
చెన్నపురి	17,53,500	"
సంయుక్త రాష్ట్రములు	16,86,800	"
పంజాబు	44,91,400	"
బర్మా	24,96,400	"
బీహారు ఒరిస్సాలు	4,37,400	"
మధ్యపరగణాలు	9,25,800	"
అసాము	1,02,600	"
చిన్న రాష్ట్రములు	6,50,000	"

ఫార్మసెంటుజారి గెజెటు

1. రామయ్యగారిని గుంటూరు జిల్లా ఆసిస్టెంటు యంకర్ షిప్టు రూపా నియమించిరి.

మినర్వ. యం. బాప్టస్మి గారిని కృష్ణగుంటూరు జిల్లా లకు సబ్ ఆసిస్టెంటు యంకర్ షిప్టు రూపా నియమించిరి.

కె. కృష్ణస్వామి రాయణగారిని జగ్గయ్యపేట సబ్ రిజిస్ట్రారుగా నియమించిరి.

జిల్లా మునసిలు ఆన్నాస్వామి వెంకట్రామయ్యగారి అవకాశము గాని రాజమహేంద్రవరమునుండి కొత్తూరునకు మార్చిరి.

యస్. జగన్నాథ రావుగారు కలెక్షన్ లో ఆఫ్ఫీర్ నబార్డి నెలగా నియమింపబడిరి.

భారతదేశ రక్షక వైద్యము.

(1) భారతీయు లీసేనలో చేరుటకు రాష్ట్రీయ పటాలముల విషయమై క్రింది విషయములు ప్రకటింపబడినవి. యుద్ధమునలన నీ సేన యేర్పడుటనలన వీలగునంతవరకే చేర్చు కొనబడును. (2) రాష్ట్రీయ పటాలముల నేర్పరచు విషయమై యాక్రింద ప్రకటనలలో పటాలము లేర్పడును. టెంగాల్, బీహార్ ఒరిస్సా, అసాము రాష్ట్రములకు కలకత్తా; బొంబాయి, మధ్యరాష్ట్రములకు పూనా; చెన్నపురి రాజధానికి చెన్నపురి, సంయుక్త రాష్ట్రములకు అలహాబాదు; పంజాబు; పశ్చిమోత్తర పరగణాలకు లాహోరు; బర్మాకు, రంగూను. (3) 1000 దరఖాస్తులు రాగానే పటాలములు స్థాపింపబడును. (4) సేనలో చేరదలచుచు రందరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నవ్వగారి పోలీసు కమిషన్ వద్దగాని దరఖాస్తు ఫారమును తీసికొని దానిలో వివరములు నింపి మరల వారి కెయ్యయ్యవలెను. వారు పై న్యాయాధికారికి పంపెదరు. (5) సేనలో చేరవలసిన నియమములు గజెటులో ప్రచురింపబడినవి. (1) నియమితముగు యెత్తు, వృక్షశరీరముగలిగి 18యేండ్లకు లోగాను ముప్పది యేండ్లకు పైబడకయు నుండవలెను. నీదానికి సంబంధించి యుద్ధమూడదు. మంచిగుణము కలిగియుండవలెను. సాధారణముగ వైద్యములో చేరు జాతులకు సంబంధించి యుద్ధమూడదు. న్యాయవాదులు, ధనవంతులు, పనిచేయు వారు ఉచ్యోగములు, విద్యార్థులు చేర్చుకొన బడుదురు. (6) 1000 దరఖాస్తులు వచ్చిన నాసాపనము కాగానే వీరి సందర్శన వైద్యులు పరీక్షింతురు. (7) 1000 మంది చేరగానే యేకకాలమున 250 మంది మరల పరీక్షింతురు చేయబడుదురు. 90 దినములు పరీక్షింతురు కావలయును. కాలమంతయు నేర్చుకొనుటకే సరిపోవును. పాఠశాలలోగాని సేనావాసస్థలములలో గాని నిద్ర నేర్పబడును. నేర్చుకొను కాలమున భారతీయ వైద్యకళాసముదాయము, దేశీయ రక్షక వైద్యకళాసముదాయము లోబడి యుండవలెను. నేర్చుకొన్న తర్వాత వీరు వారి స్వంతతమలకు వెళ్ళవచ్చును. అవసరమైనప్పుడు వారిని పిలిచిన వెంటనే వారు రావలయును. యుద్ధకారణములవలన నేక కాలమున 250 మంది కే విద్య నేర్పబడును. 18 బ్రిటిష్ అధికారులు విద్య నేర్పెదరు. దేశీయ రక్షక వైద్యకులు నేర్చుకొనిన పిమ్మట వారికి సుచ్యోగము లీయబడును. ప్రత్యేక యోగ్యతచూపు కమిషన్ ఉచ్యోగికి ప్రాధానము చూపబడును. నేర్చుకొను కాలమున యితర వైద్యకుల వలెనే జీతము లీయబడును. నెలకు 11 రూపాయలు జీతమును భోజనమును ఉడుపులను ఉచితక నియమమును. స్వగ్రామము నుండి నేర్చుకొను స్థలమునకు ప్రయాణభర్త లీయబడును. ఇతర వైద్యకులవలెనే వీరును వెంటవచ్చువారిని తీసికొని రావచ్చును.

కృష్ణా జిల్లా ఆంగలూరులోని బాలసరస్వతి భాండాగార పంచమ వార్షికోత్సవము ఏప్రిల్ 1-తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము ఘంట 1 కు, గయోపాఖ్యాన, ప్రసన్న యాదవాది నాటక కర్తలు, దేశమాత మనోరమాది ప్రతిభావతులును, అసామాన్య కర్తలును, అగు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహంపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడును.

గుంటూరు జిల్లా పామర్రుపోర్టు పసురుపట్నముండి, బర్మా పూర్వయ్యశర్మగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నాచేరచింపంబడిన రామమోహన క్షీరవర్ధన చారిత్రక గ్రంథమును, అందుతో నొక చక్కని వేశ్యాకాంతా నిరసనమును గూర్చిన యొక వ్యాసమును గ్రంథభాండాగారముల నన్నిటికి పోష్టుఖర్చులకుగాను నొక అణావిల్లను నాకుంబంపినవో నుచితముగ నొసంగెదను.

22వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు అమలాపురమునందు ప్రద్రముగా జరిగినది. 5 ఆంగుళములవాన వైగాకురిసి పట్టణమంతయు వెల్లువలు గావించినది. వర్షమునల్ల కల్గినవస్త్రముకుమితిలేదు. పెంకామలు ఇటికామలు, భాగ్యపురానులు తడిసి పాడై పోయినవలు.

నెల్లూరు జిల్లా కావలి గ్రామంలో హోగోష్టుకు పడవటగా వెన్నెలగంటి కృష్ణస్వామిరావు గారి భార్యదేశములో కావలి గ్రామ వాస్తవ్యులును వైశ్యశ్రేష్ఠ కిభామంలగు మునగా శ్రీరాములు శ్రేష్ఠిగారు బండారు వేంకటసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠిగారు ఇంక కొంత మంది ప్రముఖులునుచేరి అన్నంతక కష్టపడు నీరజనులకు సింగళిసారు సంవత్సర వైత్ర శుద్ధ పాడ్యమినాడు సుమారు ఏడు యెనిమిది వందలు జనముకు తృప్తిగా అన్నదానం చేసిరి.

వంధకోణము కళాశాల పూర్వవిద్యార్థి సంఘసభకు ఇదివఱకు బరోడా దివానుగానున్న వి. పి. మాధవరావుగారి యధ్యక్షత కంగీకరించిరి.

శృంగేరివాడ్యయ సంఘసభయందు అధ్యక్షులు ఆంగ్ల విజయములను కొనియాడి సంపూర్ణ విజయము కొలుకు భగవంతుని ప్రార్థించిరి.

వైదాపేట గ్రామ మునసిలు మేజిస్ట్రేటుగారికి లంచమిచ్చి ఒక కేసు దాఖలు చేయ బ్రయత్నించెననిన కేసునందు చెంగల్పట్టు జిల్లాజడ్జిగారు గ్రామముననుబడు రిమానముల కఠినశిక్షను 300 రూ॥ల జూర్యనామ విధించిరి ఇదివఱకు ప్రకటితమైనది. ముద్దయి న్యాయజేటు గ్రాంటుగారిద్యారా న్యాయస్థానముగారి యెదుట ఆప్టిలుచేసెను. న్యాయమూర్తి ఆప్టిలు నంగీకరించి ముద్దయిని జామినమీద వదలిపెట్టెను.

ఒక దొంగలగుంపు:—రామస్వామి మరి 8 మంది చిత్రూరు, దక్షిణకార్కాడు జిల్లాలలో దొంగముకలలోనుండి పోలీసువారిచే నమూదుచేసి కొనబడిరి. వారు గత జనవరిమాసారంభమున చిత్రూరు జిల్లాలోని గల్లికుప్పం అను గ్రామమునందు పోలీసువారినుండి తప్పించుకొని చెన్నపురికివచ్చి అప్పటినుండి దొంగతనములు చేయుచుండిరి. జనవరి 19 వ తేదీని 8 గురును 23 వ తేదీని మిగిలినవారును పట్టుపడిరి. పోలీసువారు వీరిని గుర్తించి బాడ్లి బేను పోలీసు కోర్టులో కేసుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి ముద్దయిలను విచారణ కొలుకు నెమన్ను కోర్టుకు బంపిరి.

కలకత్తా పటాలయంతయు మొత్తముగా తరిగిదు చేయబడును. మూడునెలలవరకు 250 మంది చొ॥ తరిగిదు చేసి తిరుగ వారి పూర్వపు వృత్తులకు పోవుటకు ఉత్తరు వీయబడును. ప్రస్తుతముందు ఇంతకంటె ఘనకార్యము చేయనోపరు గాన దేశమునకై భారత యువకులందరు పటాలములలో చేరవలెనని జేలరుగారు బలికిరి. డక్కాలోకూడ పటాలములను నమ కూర్చుట్టకై లెప్పి నెంటు జేలరుగారు ఈ రాత్రి పయనమై పోవుచున్నారు. కొలది కాలములో సురేంద్ర బాన్సీగారు డక్కా, మైసెకోసింగు, బారిసాల గ్రామములకు బోయి అచట పటాలములను సమకూర్చెదరు.

బంగాళా పోలీసుడిప్రొటో నూపరింటెంజెంటు బాలు వసుంత కుమార చాటర్జీగారి హత్య సందర్భమున వారి సహాయమునకు బోయి మృతిమొందిన హెడ్ కాన్స్టేబులు విలాస చంద్రగోషా గారి కుటుంబమునకు యాదిగువ ఉదహరించిన రీతి దొరతనము వారిచే నుపకార వేతన మీయబడినది. భార్యకు (1) యావజ్జీవము నెల 15 రూపాయల పింఛను (2) కొమారునకు: 10 ఏండ్లు వచ్చువరకు నెలకి 7 రూపాయలు తిండిఖర్చును, 10 ఏండ్లనుండి 20 ఏండ్ల వరకు విద్య నేర్చుకొనుటకుగాను నెల 15 రూపాయల చొప్పున విద్యా క్షివేతనము (3) తన భర్త చేసిన అప్పుల నన్నిటిని తీర్చుటకు హెడ్ కాన్స్టేబు భార్యకు రూ 436-12-3 మొత్తము కూడ నీయబడినది.

గత సంవత్సరపు ఏప్రిల్ నెలయందు గౌ.ఎ.ఎస్. కృష్ణరావుగారు “రాజధానిలోని ప్రాజెక్టులను త్వరలో జయప్రదముగ ముగియునట్లు ప్రయత్నములను జేయవలెనని ఒక తీర్మానము నుపపాదించగోరిరి. కాని ఉపసంహరించుకొనిరి. వాన నీటిని ఒక బోట చేర్చి నీటి పారుదల పనుల కుపయోగింప జేయుట కొక ఉద్యోగవర్గము నేర్పాటుచేయవలెనని గౌ. రామయ్యగారును తీర్మాన ముపపాదించిరి. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదు. క్రొత్తపనుల విషయమున కలెక్టరులకును ఇంజనీరులకును ఉత్తరువులు పంపబడినవి. ఇదివఱకే యోచింపబడిన ప్రాజెక్టులు 7 గలవు. వానిలో 4 నెల్లూరు జిల్లాయందును, తక్కిన మూడును కర్నూలు అనంతపురము జిల్లాలయందును గలవు. ప్రస్తుతమున్న నీటి పన్ను లుండునెడల ఈ ప్రాజెక్టులవలన ప్రయోజన ముండదని నిర్ణయింపబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్:—రవ్వవారు చేసినట్లు యుద్ధసమయమందు ప్రవీణదేశములకూడ సమానహక్కులను నీయనిచో చాలవిపత్తులు సంభవించునని వర్షర్తు పత్రిక వ్రాసినది.

TELEGRAMS.

WAR AT SEA.

A British Destroyer Sunk.

LONDON, March 28.
The Admiralty announced that a British destroyer was recently mined and sunk in the Channel. Four officers and seventeen men were saved.

The "St. Louis's" Guns.

LONDON, March 27.
The steamer "St. Louis" was armed with six inch gun fore and aft, manned by selected gunners. She travelled direct through the zone unhindered.

Belgian Relief Steamers Sunk.

LONDON, March 27.
It is stated that twelve Belgian relief ships have been sunk since 1914.

Germany's Latest Outrage.

British Hospital-ship Torpedoed.
Eighty-two Casualties; Two Women Killed.

LONDON, March 28.
The Admiralty states that the British Hospital Ship "Asturias", steaming with all navigation lights and all distinguishing Red Cross signs, brilliantly illuminated, was torpedoed without warning on the night of the 20th. The military casualties are eleven dead and three missing including a female staff nurse and seventeen injured. The casualties among the crew are twenty dead, nine missing, including a stewardess, and twenty-two injured. The torpedoing of this ship is the achievement claimed for U boats in the German wireless press message.

Details of the Torpedoing.

LONDON, March 28.
The Hospitalship "Asturias" has been torpedoed. The attack took place at mid-night. The torpedo struck the quarter and damaged the rudder, thence went into the engine-room, damaging the machinery, and extinguishing the whole electrical illumination. The vessel had landed nine hundred sick and those on board consisted of the crew, members of the army Medical Corps and a number of nurses. Distress signals were answered by a patrol boat which towed the "Asturias" and several boats with survivors. Between three hundred and four hundred have been landed thinly clad. Some were injured. Three died after being landed. Others were rescued by destroyers and another patrol boat.

Many Women on board.

LONDON, March 28.
The "Asturias" had more women on board than usual as many nurses whose services had expired were returning, eagerly anticipating a stay at home. One boat capsized while being launched and some of the occupants were an hour in the water. The survivors were very cheery, dressed in heterogeneous costumes of pyjamas, quilts etc. Many had cut hands and feet. Several members of the Medical Corps, including three nurses, are missing. The explosion was made worse by the fact that the torpedo exploded in the part of the ship where the disinfectants were stored and the fumes from the chemicals were suffocating. The bodies of the captain and twenty-four medical orderlies were landed on Thursday morning wearing lifebelts. Some had drowned and some had died from exposure.

ITALY.

General Sir William Robertson. Visits Italian Front.

LONDON, March 28.
ROME-General Sir William Robertson has spent a week in visiting the Middle and Lower Isonzo and Trentino fronts. He was received in audience by the King who invested him with a high decoration. The distinguished French General simultaneously visited these fronts.

EGYPT.

War Loan.

The Egyptian Contribution.

ALLAHABAD, March 28.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes: Subscriptions to the War Loan collected in Egypt amount to at least £5 million of which £3,000,000 is new money. It is calculated Egypt has contributed roundly about £35 million to various British loans and at least another £10 million to the French and the Italian. These amounts include investments made by the Egyptian Government but not the subscriptions of local bankers, business houses and residents who have been able to subscribe direct from reserves and funds which they possess abroad. Altogether the total amount of cash contributed to the Allied exchequer by Egypt cannot be far short of £50 million, whilst the assistance rendered indirectly must be worth as much again.

UNITED PROVINCES.

Bharitari Railway Collision Case. Station Master Sentenced.

ALLAHABAD, March 28
In the Bharitari Railway collision case, Babu Tapti Prasad, Assistant Station Master, has been found guilty of both charges and held responsible for the accident which resulted in the loss of life and sentenced to six months' rigorous imprisonment on each charge, sentences to run concurrently.

Indian Telegrams.

From our own Correspondents.

[BY WIRE.]

CALCUTTA

Recruiting at Calcutta.

CALCUTTA, March 28
A largely attended recruiting meeting was held this evening at the College Square under the presidency of Dr. K. S. Mullick. In opening the proceedings, Dr. Mullick said that the number now wanted was a full regiment with a reserve of about 500 and a further Company of signallers, making a total of between 1,500 to 1,600. He appealed to young men to come forward immediately and enlist. The Calcutta unit would be trained totally. They would be taken in batches of 250 each who would serve for three months and then go back to their ordinary occupations. Lieut. Taylor addressed the meeting, appealing to young men to enlist, pointing out that they could do no better service to the country at the present juncture. Lieut. Taylor is leaving to night for Dacca for the purpose of recruiting Mr. Surendranath Banerjee will shortly visit Dacca, Mymensingh and Barisal to organise meetings in connection with recruiting.

Government Grant of Pensions.

CALCUTTA, March 28.
The Government of India have sanctioned the grant of the following concessions to the family of the late headconstable, Bilash Chandra Ghosh, who was wounded by assassins at the time of the murder of the late Deputy Superintendent, Babu Basantakumar Chatterjee, and eventually succumbed to his injuries:—
(1) Grant of a pension of Rs. 15 a month to the widow for life.
(2) Grant of an allowance of Rs. 7 a month to the son of the deceased till he attains the age of 10 years and of an enhanced allowance of Rs. 10 a month from the age of 10 years to the age of 20 years to meet his educational expenses, and
(3) Grant of a sum of Rs. 436-12-3 to the widow to liquidate her husband's debts.

The Indian War Loan.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 5, 18,86,500. Details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bengal	2,13,16,400	0	0
Bombay	1,80,17,200	0	0
Madras	17,53,500	0	0
The United Provinces	16,86,300	0	0
The Punjab	44,91,400	0	0
Burma	24,96,400	0	0
Bihar and Orissa	4,37,400	0	0
The Central Provinces	9,25,300	0	0
Assam	1,02,600	0	0
Minor Administrations	6,50,000	0	0

BOMBAY.

Lord and Lady Carmichael.

Arrival in Bombay.

BOMBAY, March 28.
Lord and Lady Carmichael arrived in Bombay to-day by special train from Calcutta 'en route' to England. They are the guests of Lord and Lady Willingdon during their brief halt in Bombay.

SOUTH INDIA.

BANGALORE, March 28.

Sir Leslie Miller and Mr. K. S. Chendrasekhara Iyer at the Chief Court yesterday disposed of a criminal appeal preferred by Nanjundappa, a trader of Shimoga, against the order of the Sessions Judge of Shimoga who convicted the appellant on charges of attempting to use as genuine a forged note of Rs. 100 and of possessing forged note under Sections 489B and 489C of I. P. C., and sentenced him to five years and two years rigorous imprisonment respectively, sentences to run currently. In the case the Assessors found the accused not guilty whereas the Sessions Judge disagreed from them stating that their opinion was perverse and one of them actually gave opinion before the Public Prosecutor addressed them. The Judges of the Chief Court after hearing the arguments of the counsel delivered oral judgment acquitting the accused.

The trial commenced to-day before the Social Tribunal of the four accused, Muzsaba Hussain Ali, Muleband, Amar Singh, Ram Rakha and Ali Ahmed Sadiqui charged with seditious conspiracy in Burma.

F. E. Lord Ronaldshay presiding over a meeting of the War Loan Executive Committee held at Government House, emphasised the need for individuals no longer to study their own convenience but to make real sacrifices. Such sacrifices might take the form of giving or lending their money or of giving their lives or allowing those who are near or dear to them to give their lives for the Empire. Lord Ronaldshay incidentally said that he had made up his mind to outdo luxuries such as champagne and other wines and he did not propose to offer to his friends such luxuries. His Excellency made it clear that he did not wish in any way to cast reflections on his predecessors or in fact on any one. The situation to-day was different and the need for curtailment far greater than it had been at any previous time. Finally His Excellency expressed the hope that the War Loan campaign would be a successful one. He knew that Bombay wanted to lead in the matter but he had every confidence that Bengal and Calcutta would never allow that.

జాబులు

విశేషములకు సూచన

ఏలూరు, Well Wisher వివాహమును ఆంగ్లభాషా పత్రికలకు పంపుట చింతింప. మేము దానిని ప్రకటింప లే నందున చింతింప నూను.

కృష్ణాయాస్త్రిని డెల్టాలోని మార్పులగురించి వారితో వ్యాసములు చర్చించుచు గాని ఇదివరకు ప్రక టించిన వానియందుకంటే విశేషముల మేమైనను కానరా నందున వానిని ప్రకటింపలేదు న్నాము. విషయ భరితమైన వానిని ప్రకటించుట కధ్యక్షతర ముండదని లేఖకులు తెలిసి కొన ప్రార్థితులు. సంపాదకుడు.

కవిశిష్యులకొక మనవి.

ఆర్యులారా!

ఈదిగిన పద్యమును పూరికేసి పత్రికా ముఖమున

దేలప బ్రోద్దించుచున్నాను

కొక కందం బతిమచి యని జను లందఱు నాడుకొను పలుకు

లస్యతం బగునా?

శిష్టా వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలు.

ఆంధ్ర మహాజన సభ.

ఆయాస,

ఈమహాసభ కంకణ అభ్యుదయి నెన్నుకొన లేరి.

“ఒక పెరిగిన బ్రాహ్మణునకు జండ్రివేల” యనునట్లు జాతీ యకౌశాలా స్థాపకులు భానా శేషమలను, దేశోద్ధారకులు నగు శ్రీయతే శోపలే హనుమంతరావు సంఘముగారు ఏప్రిల్ 1. 1917. ఆంధ్రదేశము గురించి శ్రమపడుచు న్నున్నారు. వీరి నాచాలగోపాలము నులంపి రెండుగురు. వీరు అన్ని విద్యలలో నభిజ్ఞులైన పాండిత్యము గలవారు కావున వీరు ఈ మహాసభ కధ్యక్షులుగా నుండుట కర్హులని విన్నవించుచున్నాను.

దొం. నాగేశ్వర రా;

భాషాసేవక సంఘము

ఆయాస,

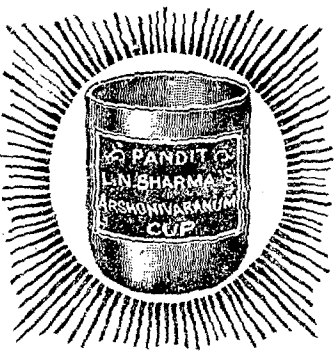
భాషాసేవక సంఘమువా రీనడుమ ప్రతి బుధవారము

నాడు తమ యాంధ్ర దినపత్రికయందు కొన్ని ప్రశ్నలు ప్రక టించుచు ఆ పత్రికలయందు దుష్ప్రతిని వారి పేరులను ప్రతి శనివారము నాటి పత్రికయందును ప్రచురించుచు వారము నకు 100 రూపాయల చొప్పున బహుమతుల నిర్ణయని ప్రక టన నేయుట తమకు విశేషమే కదా! వేదవర్గ నిద్రలేచుట ఆహారము అను పద్యగద్య రచనలయందు విజయము గాంచి నెంతయు 80 రూపాయల బహుమతికి నెవ్వడైన నెట్లు స్వీకరింపి తి వ లేదే శనివారమునను క్కుబ్రవరి 24 వ తేదీ శనివా రమునను వెలువడిన మీ యాంధ్ర దినపత్రికా ప్రకటనమే నిదర్శన మగుచున్నది. కొరిన సంభాయిషీ పూర్వముగా నిచ్చుచు వారిచే నిద్రవల్లో రెండు దర్భానులను బంపు కొన్నిను గ్రంథరూపమున నా పాఠితోసికొని నింతవరకును బంపలేదు. మాయూర నేమి చుట్టుపట్టు స్థలములయందు దేమి వ సింపించుండి యా పత్రికలలో తెలిస నామిస్తుండును, నవీన పరిచయములు నాకు కనబడి నంతవరకు భాషాసేవక సంఘ మువారు తమ బహుమతులు పంపలేదనియు నెన్ని యుత్తర ములు వ్రాసినను జాబైనుమ పంప లేదనియు వారి యుద్దేశ్య ము దురూహ్యముగా నున్నదనియు దెప్పయిచ్చిరి. ఎవరట్లు చెప్పినను వారు మీ పత్రికయందు సంఘపరీక్షల వివరమును ప్రకటించు దుష్ప్రతినివరకు వారు నామ్ము నేటి పంపుదుకో రేమే పంపుదుకో యని నేమను నామిస్తుండును కొంత యాశ చెట్టుకొని బహుమతులకై నిరీక్షించుచుండును. కాని మొన్నటివిధవారము నుండి చారిత్రకములైన అభ్యుదయగుటయు నాకు నెట్లైన గదవకు 15 వ తేదీ రెండునామము వాటినును బంపవలసిందిను బంపక వారిని నిరీక్షించి మీ పత్రికయం దేమియమును ప్రకటింపక మిన్నపండుగుయు మాకు సంభ వాముకలిగించుచున్నది.

ఇట్లు వర్తించుటయందు భాషాసేవక సంఘము వారి యుద్దేశ మేమో మాకు దురదగాహనమగుచున్నది. తమ కా సంఘమువారి యాశయమెట్టిదైనదియు తెలిసినయెడల పత్రికా ముఖమున ప్రకటించుటయు, లేనియెడల నియుత్తరమును వారి కిందజేసి ప్రత్యుత్తర మిప్పించుటయు జేయించినయెడల మీరు నాకే గాక యాంధ్రభాషాభిమానుల కందఱకును మహోప కారు లగుదురని మనవి చేయుచున్నాను.

రాజమండ్రి ముందుంబ పరిసింహాచార్యులు

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద మూలరోగాంతక గిన్నె

ఈ గిన్నె యందు మంచి మజ్జిక వేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన సుమద్భుత మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతజ్వరముల బద్ధకము ఇత్యాది

రోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యము లేదు. ఇందు రసాది ధాతువర్ణము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. వల 5.0.0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేటు బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిన్ 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెసర్సు హనుమాన్ దాసు మేతా గారు, వత్సలాపిడి, ముల్కపాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాలిగారు, సౌకారు పేట, నున రాజు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టర్ కె. పి. కృష్ణ మీనన్ గారు, బాంబే, సాంపురము, 5. గోకులదాసుగారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టిగారు, 65, తిరుపత్రియూరు, పెద్ద కాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణముచేసిన వాని యున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారు.

ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి. బాలకృష్ణ బొవధాలయం, 177, వై నాబజారు, మదరాసు.

126 చిన్న పురుగులు 100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వల గలుగును.

పాఠకులారా! ఈ పురుగులకె రెయింబవట్లు, విధి విధానములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని శేటకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

తిరిక తేకపనికే ముందుకు ఈ మందు పురుగులకు, అతివ్యాధికియి శేటకొట్టె నే నేటికే సహకారిగా నుండవలసియును ముందు అంగంధమున వెంటనే నికో ధక నిర్బంధద్రవ్యముల మపయోగింపక ఈ శేటకొట్టె అతిశయమున బట్టతల వారితో సహాధ్యాయు గావలసివచ్చును. కావున నిట్టి పరిమళపువ్వు

“కామినియా నూనె”

సహజమున సుమారింపును. యందును గోగొట్టును. వెండ్రుకలకు కాలనివ్వను. పుర్రెనుండును. బోగొట్టును తలకట్టుకు పరిమళ నుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, వలము నూనెల వల గురతు చేయునారి మూల మన పడకును. వల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వ. పి. రు. 0-4-0 2-కి రు. 2-10-0 వ. పి. రు. 0-7-0 ఉ చి త ము.

ఈ నుగుణముల గుభావృద్ధియుటకయి, అద్భుతాచీటి కంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి నామకొనుటను కరిపావునగా నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కోమికల్ కంపెని, నెం 155, బాహునగరీ పిడి, కొంబారు మద్రాసు యేజుటు:— మెహతాపురమోత్తంపూర్తి, 29, వై నాబజారుగోడ, మదరాసు.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include కస్తూరి, రసభస్మము, కుంకుమపువ్వు, గోరోజనము, 9దివచ్చికానా లేక జాన్ను, చచ్చకరూపం, అమృతాంజనము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల.

గత శాసనసభలో ఆనరబిలు వేంకటపతి గజుగారు ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ ముండవలెనని తీర్మానమును వెట్టినపుడు ఆనరబిలు ప్రోఫెసర్ దొరనాగు, ధన వంతులైన ఆంధ్రదేశపు రాజులును మహారాజులును, ఇప్పుడున్న రెండవ తరగతి కళాశాలలను ప్రభుమతగతి వానిగ జేసిన, మరియు ప్రొత్త కళాశాల నుండివచ్చున, ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము తప్పకవచ్చునని వక్కాణించి యున్నారు. వీరిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ఆంధ్రదేశమునకు మిక్కిలి అనుభూతికరమైనది. ఏలనన, మనకు ప్రత్యేకము విశ్వవిద్యాలయము దవచేయుచు ప్రభుత్వము వారికి విన్నపము జేసికొని వచ్చును వారు మీరు చురకొన్ని కళాశాలలను జెట్టికొనిన, విశ్వవిద్యాలయము వచ్చునని జెప్పిరి. అనగా ఆంధ్రుల స్వప్రభుత్వములవలననే విశ్వవిద్యాలయము వచ్చును గాని గవర్నమెంటునా కొనుగట్టుకు సిద్ధముగా లేనిజెప్పిరి. ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రుల యభివృద్ధి కర్తవ్య సగము. కాన వీరి ప్రత్యుత్తరము, ఇకోపియకల, సహజని కోధకములలో సెంకటి యని యెంచి వీరి యభిప్రాయమును విశదపరచినందుకు చాల సంతోషించి, వీరు చెప్పిన రీతిని మన ప్రయత్నములచేతనే విశ్వవిద్యాలయమును దవ్వకవచ్చులాగున జేయవలసిన విధియైయున్నది. కాన రాబోవు ఆంధ్ర మహాసభలోను, మరి యితరమండల సభలోను, జేరాభి మానులైన యాంధ్రదేశపురాజులకును, మహారాజులకును మరి కొన్ని కళాశాలల నుంచుచున్నందు, యివనరలోనే యున్న కళాశాలలో మరికొన్ని శాస్త్రము లుంచు మనియు, నిది వరలో రెండవ తరగతిగానున్న కళాశాలలను మొదటి తరగతి వానిగా నభివృద్ధిజేయుమనియు ప్రాధానాభ్యర్థకముగా నొక తీర్మానమును జెట్టి మన రాజులకును మహారాజులకును బంపిన చాల బాగుగనుండును.

సర్వకళాశాలాధ్యయమును, ఆంధ్రరాష్ట్రాధ్యయమును, ఒండొంటితో జేవలసి యున్నది. ప్రత్యేకాంధ్ర విద్యాలయము వచ్చేనేని ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రముగూడ తప్పక వచ్చును. కాన మన యాంధ్రనాయకులందరు నడ్డికట్టుకొని పని జేసి సర్వకళాశాల త్వరలో వచ్చులాగున విద్యుల సగరము, పీఠికాపురము, వేంకటగిరి, వడ్డాకిమిడి, మొదలైన ఆంధ్రదేశపు రాజులకును మహారాజులకును విన్నవించి వారి సహాయము కోరినగాని ముక్తిలేదని యెంచెదము.

కాన శాసనసభలో జేరాభిమానముచే జీతము బట్టెము లేక నే పాటువడి దేశముకొరకు బనిజేయుచున్న, మన యాంధ్రనాయకులందరు నొక విజ్ఞాపనము జేర్పరచి మన గాజులను, మహారాజులను జూచి మార్గాడిన, ఆంధ్రసర్వకళాశాల మూను, నాచురు సంతకములతో తప్పక రాగలను.

యూనివర్సిటీ విద్యచే వ్యాపారశక్తి మోచుకలెనగాని, గవర్నమెంటులోనిన, రామలింగరెడ్డిగారు జెప్పినట్లు “ప్రభుత్వభాగవతులము” గాకూడదు; సహాధ్యాయులైన వారెవ్వరైనా, అప్రయోజ్యములను, అప్రయత్నములైన తప్పుము, చరిత్రము మొదలగు అలంకార విద్యలను మాత్రము నుపాసించుట కర్తవ్యము గాను. ఈకాలమునందు ‘కళకును’ కళయం నుపయోగింపబడు (ప్రవాచనిగ్గాన), ‘రసాయన’ మొదలగు ప్రకృతి శాస్త్రములకు ప్రాముఖ్యత నీయవలసియున్నది. ప్రకృతి, ప్రయత్న శాస్త్రాధ్యయనమున గాని దేశభక్తి కృద్ధి చెందజేరు. ఆంధ్రజనబాహుళ్యమునబట్టి జూనియర్ ఆంధ్రదేశమున (ప్రాంత్రామిక విద్యయలుండనియు!) సామాన్య విద్య నుండుగూడ ప్రజలు హిందూదేశముం దుండు నితర దేశస్థులకంటె చాల వెనుక బడియున్నారు. కాన యిప్పుడుండు కళాశాలలేబాగున్న. విచ్చిత్తమ మారి చురకొన్ని కళాశాలలు స్థాపించినగాని యూనివర్సిటీవిద్య యాంధ్రుల కంఠముకు సాధ్యము గానేదు.

మనకు ఆధునికరీతిగల ప్రత్యేకకళాశాల అ. త్వరవరముగాన, మన యాంధ్రనాయకులు గాజులకును, మహారాజులకును విన్నపముజేయుచున్న, ప్రభుత్వములనుగాని, రెండు లక్షలుగాని మన కేప్పున్నయి య్య నక్కరలేదు. మరి కొన్ని ప్రొత్త కళాశాలలనుంచు మనియు, మరి వహోగ మన్న వానిని యభివృద్ధిచేయు మనియు ప్రార్థించుట; అట్లుచేసినచో, బకోదా, మైసూరు మొదలగు మహారాజులు విద్యాభివృద్ధి విషయమై తమ ప్రజలకు చేయు సహాయమును జూచియైన, ఆంధ్రదేశమురాజులును, ప్రభుమహారాజులును తప్పక సహాయము చేయుదురు. జేరాభిమానులగు

శ్రీ పీఠికాపురము కాకినాడలో నున్న తమ రెండవ తరగతి కళాశాలను ప్రభుమతగతి వానిగాజేసి, కళాశ్రయ కచ్చేరీలమీద తప్ప వేరెద్దానియందు నుపయోగించని వియు, స్వల్పద్రవ్యముతోనే సుంపగలవియు నగు తర్కము మొదలగు, నలంకార శాస్త్రములను మాత్రమేయుంచక యీ కాలమునందు దత్తవసరమైన, ప్రకృతి శాస్త్రములను కొన్ని గూడ, యుంచి విద్యగజపవలెననియు; శ్రీ విజయనగరము వారిని, ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము త్వరలో వచ్చులాగున ప్రయత్నముచేయుమనియు, సీలోపలతమక కళాశాలయందు మరికొన్ని ప్రకృతి శాస్త్రములనుంచి, వి. ఎన్. సి. పరీక్షకు విద్య జేసెనునియు, కొన్ని ఆర్యుష్ణాశులు గూడ నుంచు మనియు, శ్రీ వేంకటగిరి గాజువారిని తానుస్నేహించు సుంప బోవు రెండవతరగతి కళాశాలను త్వరలో నుంచుమనియు. దానియందు శాస్త్రసంబంధమైనభాగముల గూడెనుంచి విద్య గజపవలె ననియు, మన యాంధ్ర ప్రభుత్వములను విన్నవించున మన కోరికలు త్వరలో సఫలముగాగలవు. కాన శాసన సభలయందు బనిజేయుచున్న మన యాంధ్రనాయకు లందఱును, ఆంధ్రదేశకోధాకాశ్యము, తమ ప్రాణములను భాగోయియున్న, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాసుంపాదకులైన శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులు గారును, కొందా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారును, విద్యుల సగరమునందు ప్రభుమతగతి కళాశాలాధ్యయనమున వినించి, ఆంధ్రదేశము నంతయుకే జేట్టివైన రాధుబాధూరు కే, రామా నుజాచార్యులవారును కలసి యొక విజ్ఞాపనము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. విజయనగరము మార్చి 24. ఆంధ్రును.

గోదావరిజిల్లా కోర్టులో

O. P. 14 of 1917. నామర్ల కోట కాపురపుడు లేటు విజయూరి లేంకట్రామయ్యగారి విల్లు విషయముగో పీటిషనరు—మన్యవరశాస్త్రి, ది 22-5-1916 న సునత్వరము జేసిన కాకినాడలో చనిపోయిన విజయూరి వేంకట్రామయ్య గారు ది 14-5-1916 న సునత్వరము జేసిన ప్రాసిన విల్లు విషయములో సదరు వేంకట్రామయ్యగారి ఆస్తికి తనకు పరిపాలనపత్రిక (Letters of Administration) ను ఇప్పించవలసిన దని గోదావరిమండలన్యాయశాసములో వయినంబరున అసలు దరఖాస్తు చేసినట్లు ఇందు మూలముగా అందరికిని తెలియచేయడ ముయిరచి. సదరు వేంకట్రామయ్యగారి ఆస్తియొక్క మొత్తము విలువ రూ 98,650 లు గానున్నా చిక్కనుయిన విలువ రూ 14,650 లు గాను అయి యున్నది. సదరు (ఆస్తి) విషయమును 1917 న సునత్వరము ఏప్రిలు నెల 17 వ జేసిన విచారణబడును. (740) రాజనుండి. } మోరుగంటి సుబ్బారావు, 26-3-1917 } పీటిషనరు రిజిస్టరు.

మద్రాసు యుద్ధనిధి స్థాంపులు.

19-2-1917 జేడి ప్రకటన ననుసరించి మద్రాసు యుద్ధ నిధి ప్రసిద్ధిచెందు మెట్లందు ప్రభువు యుద్ధనిధి స్థాంపులు నిర్దేశించిన దనియు, ముఖ్యమంత్రి శాస్త్రులు, బాంధువులు, హోటలులలో ఆశ్రయమున వున్నవనియు ప్రచురించిన దనిరి. స్థాంపుయొక్క వసూనావికయమును గూర్చి మొదటి ప్రకటనలో కొంచెము లోపము గలదు. మద్రాసు చిత్రకళాశాల గూడరింజెంజెంబు, దట్టము యన్. నడవేగారిచే పంపబడిన స్థాంపుయొక్క మొదటి వసూనా, మైద్రాబాదు ముంబునకు పంపబడినది. అక్కడ అది, స్థాంపుల నూపరింజెంజెంబు గు అన్. యన్. గాంధేగారి యనుమతిచే, అక్కడ ప్రభుత్వములలో నొక ముఖ్యమను, మద్రాసు వాడును నెవిట్లము యగరయదు వగు కొలూనా స్వామిఅను నుంచి పరివాసచే పుచ్చు స్థానము సెంజెంజెంబు. ఈ స్థాంపుల కిప్పటికే అనేక ఆర్థులు కలవు. ఈలో రువరి ముఖ్యముగ శిష్టసంస్థములు; కావున, సాధారణ, హోటలులలోనుం బాంధువులలోను క్రమమునకు కొంత నీస్థాంపులకు, ఆర్థులను పంపి నుండురగు జే నిక్రయానుక ప్రోత్సహించు గాక. (739) గవర్నమెంటు భవనము ఎల్. ఎ. సిట్, కెప్టెన్ గింజి నారిన జెట్టిగారి. 26-3-17 మద్రాసు యుద్ధనిధి స్థాంపులు

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if otherwise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested (669)

of free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the
Andhra Patrika" to the—
ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA India.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అమోఘశ్రీ రక్తములన జనించుకాడ్యములకు కీటిమణులంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను గ డమాలను
చూడకు, ప్రాణనోష్ఠలను అన్ని విధములకలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

అనామధిపాన్యభక్తా గుణ మిచ్చున విస్మయము. సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కీటిమణులవలె గానరసదోషములను, నులబడ్డమును కాశసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలగ తేయును. 18 నోబెల్ బహుకర మందుటకు 4 డోస్సుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్త్రేబు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము - ఆంధ్ర వచనము.

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 150 పటము లున్నవి.

బాలకాండము	అట్టదెండు	1.0-0	కాగితో	1.4-0
అనూధ్యా కాండము	1-వ భా...	1.0-0	"	1.4-0
"	2-వ " ...	1.0-0	"	1.4-0
ఆరణ్య కాండము	...	1.4-0	"	1.8-0
కిష్కింధా కాండము	...	1.0-0	"	1.4-0
సుందర కాండము	...	1.8-0	"	1.12-0
యథ కాండము	1-వ భాగము	1.0-0	"	1.4-0
"	2-వ " ...	1.0-0	"	1.4-0
"	3-వ " ...	1.0-0	"	1.4-0

గతభాగము లి సంపుటములు.

బాల, అనూధ్యా కాండములు - 1 సంపుటము	8-8-0
ఆరణ్య, కిష్కి, అథ్యా కాండములు - 1 సంపుటము	4-8-0
యథ కాండము - మూడు భాగములు, 1 సంపుటము	8-8-0

తైల్లరీ యిది రూ॥ 50 పాదు కాగితములమైన మించి
అచ్చు, మేత్తెన కాగితములైన, బాల, అనూ
ధ్యా కాండములు వలె 1 సంపుటము

ఆర్. పేంకటేశ్వర్ అన్ డరు కో,
(285) బాంబే ముద్రాణాలయము, మద్రాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ
గలగుటకును తరీఫీయరు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
చకుచునో ఏమే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంకము
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారిపద్ధతులందలై నెన్ను యిప్పించిపంపబడును.
అందుకు ఫీచు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

దీనికి క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదికి
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును
అందువలె విద్యార్థులు కోరినవో వికసించుటకు బాగావసా
రమును. ఇతర విద్యార్థులనుబాదికి ప్రాసెస్ మును

41) గ్యాల్లీస్ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:—"GALY" Madras

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును

ఈ మురబ్బా సాలామిసిరి కాటన్ రుబ్బులనువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరాకరణలతో లోబ్ధములగుగా పొందవచ్చును. దుర్భాగముకల్ల బొల్బములతోనే ధాతునక్రము
కలిగినవానికి మృత్యువోకము బలహీనమై మరణకాలమునకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి
మురబ్బా నేర్పించుచుండల అట్టి దుఃఖము తొలగి పోవేను బల నిగ్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుప్రక్షయగును, స్వచ్ఛ స్థితితము మానును, ధాతువు
మూత్రములో కలసిపోవుట మానును, నీరుయిరుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము మృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాంఠూర్ నేరములలో వైదగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈపండును కేసుముగా తినటవలెన ననడేశపు 4 గురు మనమృగల బలము ఆడేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను
నేర్పించి ను చి కలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన వాగల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2.5 డబ్బాలు ఉపయోగించినవో జన్మాంతరము వరకు గణమిచ్చును.

అనుపాపవృత్తి వార్జ్యులతో పంపబడును.

15 తులాలూ కబ్బీ నెల రూ. 2-0-0 తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
పి. డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అపన్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి
నస్తువులు వీరు బహు చవుకగ నల్లయిచేతురు.
ఒకసారి ఆగరు యిచ్చిచూచినచో తమకే
తెలియగలదు.

ఇందుమతీ పరిణయము.
మహాంధూర్జటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గొనువిద్యార్థులకును, పుస్తక
భాండాగారములకును, సగమునెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, మునునూరు యస్టేటు
628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.
అగరునస్తులు 100-కి రూ 1-0-0.
ఒకొక్క ఊరునత్తయి రెండుగంటల నేపు కాలును.
దీని సువాసన 2 క్రోసులదూరము వ్యాపించి మనోహరము
కలిగించును. అంబర్, జవ్వబి, కస్తూరి, యేరక మైన 100-కి రు.1
డి ఆంగ్లో యిండియన్ (ట్రెడింగు కంపెనీ,
724 105, చాచరాజ పేట. బెంగుళూరు సిటీ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గాగ్నమీడ
ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించె
దము. కాగితలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.
నీవు క్రొత్తమిల్లు పెట్టదలచెదవా? మేము ఏమిల్లులకై
నానరే ముఖ్యముగా విద్యార్థులకు కావలసినసామాను
లను వియ్యముదంచు మరనుండి హాస్కు ఫర్నే సు ఫ్రైరు
బాగ్గవరకు సరఫరా చేయుదుము. సి. గోపాలనాయ
కర్ అండుసన్ను, బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు. 557

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్వేరముఖమునపొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గయన్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును అయ్యున్నది ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయుపయోగ పొట్టు చార్జి
యే మేమే భరించినవేదము. వెంటనే వ్రాయుము.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంతసిగహ డోమధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గణితయారము
దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?
144 పుటలగల వైద్యగ్రంథమును మరుపుటగలన
మానవ గణితయారమును విచేరుచేయుటకు నెన్నుకొన
వచ్చును. క్రయము లేదు. పివాలఖర్చు లేదు.
రాజువైద్య బాగాయనాటి కళికర్త,
183 20, చినాబాబానగోడ్, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గమున
గమనింపుడు. కరన్నాడెచ్చు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(58) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.